

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3
Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILO

Előfizetési ár belföldön
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnepi utáni napokon is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. DECEMBER 9.
HÉTFŐ

335. SZÁM

A nemzeti tárgyakat is az oktatás nyelvén adják elő a kisebbségi tannyelvű elemi osztályokban

Közzétették a népiskolai oktatásról szóló új törvény teljes szövegét

Beogradból jelentik: Az Avala ügynökség vasárnap teljes szövegében közzétette a népiskolákról szóló új törvényt, amelyet Öfelsége Alekszandar király a közoktatásügyi miniszter javaslatára bocsájtott ki. A törvény százhusz szakaszból áll és részletes intézkedéseket tartalmaz minden olyan kérdésben, amely a népiskolai oktatással függ össze.

A törvény első szakasza kimondja, hogy a népiskolák állami intézmények, amelyeknek feladata, hogy oktatás és nevelés útján

az állami és nemzeti egység és a vallási türelem szellemében az állami, nemzeti és társadalmi egység morális, oadóó és aktív tagjaivá nevelje a tanköteleseket.

A népiskolai oktatás általános és Jugoszlávia egész területén kötelező. Az iskolák megnyitására a tanítók kinevezéséről és dotációjáról az állam gondoskodik. A népiskolai oktatás az ország egész területén ingyenes; a tanulók sem beiratkozási díjat, sem tandíjat sem pedig másnemű illetéket nem fizetnek.

A törvény a népiskolák két fajtáját különbözteti meg: elemi és felsőbb népiskolákat.

A népiskolákhoz számítja a törvény az óvodákat, a testileg és szellemileg fejletlen tanulók számára felállított tanintézeteket, valamint azokat az intézményeket is, amelyek az általános népművelés céljait szolgálják.

Ilyenek az analfabéta kurzusok, háziasszonyképző iskolák, gazdasági és higiéniai tanfolyamok stb.

Az elemi iskolában az oktatás négy évig tart, a felsőbb népiskolákban pedig azok számára, akik az elemi iskolát elvégezték, további négy évig, egészen a növendékek tizenégyéves koráig.

Azoknak a gyermekeknek, akiknek az államnyelv nem anyanyelvük, az iskolák mellett előkészítő osztályt kell nyitni, ennek elvégzése azonban nem számít a kötelező iskoláztatás éveibe és az idevaló beiratkozás nem kötelező. A felsőbb népiskolákban rendszeres vagy rövidített oktatás folyik.

Nagyobb városokban, ipari centrumokban kötelező az óvodák létesítése.

Óvodákat kell felállítani ott is, ahol legalább ötven szülő kötelezi magát arra, hogy gyermekét beiratja, vagy pedig ahol a tanügyi hatóságok óvodák létesítését szükségesnek tartják.

Elemi iskolákat mindenütt nyitni kell, ahol négy kilométeres körzetben legalább harminc tanköteles gyermek van.

Ahol az iskolák megközelítése nehézségekbe ütközik, ott már husz tanuló számára is lehet új iskolát nyitni. Iskolaépületek felállításáról és fenntartásáról az iskolaközségek gondoskodnak, amelyeknek szervezeti beosztásáról a törvény pontos intézkedéseket tartalmaz.

Az iskolatörvény 35-ik szakasza intézkedik a százötven millió dinár összegű népiskolai alap létesítéséről.

Az oktatásról szóló 4-ik fejezet felsorolja a népiskolai tantárgyakat, amelyek a következők: hittan erkölcsi oktatással, államnyelv, nemzeti történelem a világtörténelem kiemelkedő eseményeivel, az állam földrajza, számtan a mértan alapelemeivel, természetrajz, praktikus gazdasági ismeretek a vidék szükségleteihez képest, egészségügy, háztartástan, kézimunka különös tekintettel a nemzeti hímzésmotívumokra, rajz, szépirodalom, ének és végül tornagyakorlatok szoktrendszer szerint.

A törvény 43-ik szakasza a kötelező vallásoktatásról intézkedik.

A vallásoktatás valamennyi elismert hitfelekezet számára kötelező.

A hittant lelkészek vagy tanítók adják elő a szülők kívánságához képest. A lelkész-hitoktatóknak jugoszláv állampolgárnak kell lennie. A hitoktatóknak, akiket a közoktatásügyi miniszter nevez ki, külön vizsgát kell tenniük a vallásoktatásból.

A 45-ik szakasz a nemzetiségi kisebbségi tannyelvű osztályokról tartalmaz intézkedéseket. Eszerint

azokban a helységekben, ahol jelentősebb számban élnek másnyelvű állampolgárok, ezeknek tanköteles gyermekek számára az elemi iskolákban külön osztályokat nyitnak, amelyeknek létszáma harminc tanulónál kisebb nem lehet. Kivételesen huszonöt tanuló számára is lehet külön osztályt felállítani, de ehhez a közoktatásügyi miniszter engedélyére van szükség.

A külön osztályokban a tanterv ugyanaz, de az oktatás a tanulók anyanyelvén folyik és az államnyelvet, mint kötelező tantárgyat adják elő.

Azokban a helységekben, ahol ugyanannak a nemzeti kisebbségnek több külön osztálya van, külön igazgatót is lehet kinevezni. A törvény e részének legfontosabb újítása, hogy

a nemzeti tárgyakat a külön osztályokban ezután nem államnyelven, hanem az oktatás nyelvén adják elő.

A következő szakasz szerint azokban a községekben, ahol államnyelvű és kisebbségi nyelvű népiskola is van, az állami anyanyelvű gyermekek nem járhatnak kisebbségi iskolákba, míg a kisebbségi anyanyelvű gyermekek beiratkozhatnak az államnyelvű osztályokba.

Egyik nemzetiségi kisebbségre tartozó tankö-

teles nem járhat a másik nemzetiségi kisebbség osztályaiba.

Azokon a helyeken, ahol nem jelentkezik elegendő kisebbségi anyanyelvű tanuló, nem lehet megnyitni a külön osztályt és a tanköteleseknek az állami tanítási nyelvű osztályokba kell beiratkozniuk.

A tanítást mindenütt állami tanítók végzik, akiknek tökéletesen kell beszélniük államnyelven. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik a hitoktatókra is.

A népiskolák osztatlanok vagy felosztottak. Az egy tanítós iskolák osztatlanok, a két vagy több tanítós iskolák pedig osztályokra oszlanak. Fiu és leánytanulók oktatása együttes, ott azonban, ahol a viszonyok megengedik a fiu és leány tanulókat külön osztályokban vagy külön iskolákban kell elhelyezni. Az alsó népiskolák egy-egy osztályában nem lehet ötvennél több tanuló, míg a felső népiskolában negyven a maximum. A falusi iskolák kertet is tarthatnak a természetrajz és a mezőgazdasági oktatás céljaira, a kert földelme azonban a tanítót illeti. A tanév tíz hónapig tart és pedig szeptember elsejétől június végéig. Junius huszonnyolcadikán minden népiskolában évszázó ünnepélyt kell tartani.

A népiskolai törvény 56-ik szakasza értelmében iskoláztatni kell minden testileg és szellemileg eléggé fejlett fiu- és leánygyermeket, ha az illető a napközi év végéig betölti hetedik életévét.

Testileg és szellemileg fejlett gyermekeket hatodik életkoruk előtt is be lehet iratni az iskolába, ha az osztályban elég hely van.

A beiratásokat minden év július elsejéig kell eszközölni az iskolai tanácsoknál orvosi vizsgálat mellett. Más iskolába való átlépést az igazgató engedélyezi és a tanulót irataival együtt közvetlenül annak az iskolának az igazgatójához küldi, ahová a tanuló átlép. Ugyanígyen átíró okmányt kap a tanuló akkor is, ha a kötelező iskoláztatás befejezése előtt polgári, közép, szakiskolába lép át, esetleg ipari vagy kereskedelmi pályára lép.

A törvény hatodik fejezete a tanítókról és képesítésükről rendelkezik. Előírja a tanítók kötelességeit és jogait és tartalmazza a fegyelmi előírásokat is. Intézkedik a tanítók kinevezéséről, áthelyezéséről, elbocsátásáról, nyugdíjazásáról és minősítéséről. A hetedik fejezet a tanítók és tanítónők egészségéről való gondoskodást szabályozza. A nyolcadik fejezet pedig az iskola igazgatóságáról és a tanfelügyelőről tartalmaz intézkedéseket.

Törökország be akar lépni a Népszövetségbe Elhidegült az orosz-török viszony

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint a török kormány újból tapogatózik a Népszövetségbe való felvételének feltételei iránt és — Lengyelország mintájára — legalább egy félig állandó helyet kíván magának biztosítani a Népszövetségi Tanácsban. Moszkva természetesen újra megpróbálja, hogy Törökországot lebeszélje erről a lépéséről, de az orosz-török barátsági szerződés ellenére a viszony a

két ország között újból elhidegült, egyrészt a Törökországban üzött kommunista propaganda, másrészt a török bevitelnek Szovjetországból való kizárása miatt.

Törökország azért is hajlandó újból belépni a Népszövetségbe, mert sürgősen szüksége van nagyobb külföldi kölcsönre, a kilátások azonban egyelőre kedvezőtlenek.

Csan-Kai-Sek lemondott és menekülni készül

Egyre erősödik a felkelő kínaiak serege

Tokióból jelentik: Nankingból érkezett hírek szerint Csan-Kai-Sek tábornok lemondott a nemzeti kormány elnöki állásáról.

Nankingi angol forrásból származó értesülése szerint a felkelő kínaiak serege mindjobban erősök. Az ötvenezer főnyi felkelő sereghez legújabbán a forradalmárokhoz átpártolt Kang-Weng-Si tábornok csapatai is csatlakoztak, úgyhogy ezek a csapatok most együttesen vonulnak Pukau felé. Nankingban mindinkább növekszik az aggodalom és az idegesség. Sanghai-i jelentés szerint ott is kihirdették az ostrom-

állapotot.

Pitusan forradalmár tábornok felszólítást intézett valamennyi forradalmár csapat parancsnokához, hogy félretelve az elválasztó ellentéteket, egyesüljenek és egyesült erővel buktassák meg a nankingi kormányt, hogy aztán új kormányt alakítsanak. Számos tábornok már kijelentette, hogy hajlandó a felhívás követésére. A déli tartományokban a kormánycsapatok állandóan visszavonulnak a forradalmárok elől. Csan-Kai-Sek hír szerint már mindent előkészített a menekülésre.

Általános tanársztrájk fenyeget Romániában

A román középiskolai tanárok kongresszusán a törvényben előírt fizetések kiutalását követelték

Bukarestből jelentik: Szombaton nyílt meg a román középiskolai tanárok szövetségének évi kongresszusa. A kongresszuson igen nagy számmal jelentek meg a tanárok és a szövetség határozataiként szombaton már nem is voltak előadások a középiskolákban. Az előadások hétfőn és kedden is szünetelnek a kongresszus tartama alatt.

A kongresszuson többen sérelmezték, hogy a tanárok a törvényben előírt illetményeiket sem kaphatják meg az államtól, hanem még mindig a régi törvény-

ben előírt fizetéseket huzzák. A felszólalók követelték, hogy a kongresszus mondja ki az általános tanársztrájkot arra az esetre, ha a szövetség vezetősége nem kapna biztosítékot a kormánytól arra nézve, hogy az új fizetéseket január 1-én már kiutalják.

Hasonló helyzetben vannak a romániai tanítók is és a tanítók szövetsége megfigyelő tagokkal képviseltette magát a kongresszuson.

A kongresszus hétfőn fog határozni az általános tanársztrájkra vonatkozó javaslat felett.

Pilsudszki marsall alakítja meg az új lengyel kormányt

Lengyelország alkotmánymódosítás küszöbén

Varsóból jelentik: Szvitalszky miniszterelnök, miután kormányát a sejm péntek délutáni ülésén leszavazták,

benyújtotta a kormány lemondását.

Mosciszki Iván köztársasági elnök a lemondást elfogadta és megbízta Szvitalszkyt, hogy az állam ügyeit az új kormány megalakulásáig tovább vezesse.

A köztársasági elnök szombaton délután már megkezdte a kibontakozási tárgyalásokat és elsőnek Pilsudszky marsallt fogadta kihallgatáson.

Politikai körökben általános az a meggyőződés, hogy

az új kormányt Pilsudszky marsall fogja megalkotni.

Nem tartják kizártnak azonban azt sem, hogy átmeneti kormány jön, amelynek elnöke Moracevszky eddigi köznevelési miniszter, vagy Matuszevszki ezredes, eddigi pénzügyminiszter lenne.

Abban az esetben, ha Pilsudszky alakítana kormányt, biztosra veszik, hogy a marsall végrehajtja az alkotmánymódosítást.

Erősödik a Karlista-mozgalom Romániában

Károly herceg magántitkára és egyik bizalmasa repülőgépen Bukarestbe érkezett

Bukarestből jelentik: A román politikai körökben újból élénken foglalkoztatja a Károly-kérdés. Károly herceget, a volt román trónörökösöt — mint ismeretes — 1927 január negyedikén a liberális párt uralma alatt klüzték az országból. Károly herceg azóta egy franciaországi városban él. A hercegnek Romániában számos barátja van és Erdélyben a nép széles rétegei között is népszerű s valahányszor a politika sötét fellegei borították el Romániát, egyes politikai tényezők mindig felújították a Károly-kérdést. Néhány nappal ezelőtt Bratianu Vintilla volt miniszterelnök, a liberális párt elnöke nagy beszédben tiltakozott a volt trónörökös visszahívása ellen. Kijelentette, hogy pártja készen áll megvédeni úgy az 1927 január negyedikén módosított alkotmányt, mint az országot mindennemű puccskísérléttől. Ezt megelőzőleg Manu esperes a parlamentben nagy beszédben követelte, hogy hívják vissza Károly trónörökösét. Manu beszédének politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak.

Politikai körökben és a sajtóban napok óta vita tárgya a Károly-kérdés. Nagy szenzációként közlik a

lapok, hogy a parlamenti interpelláció után repülőgépen váratlanul Bukarestbe érkezett Párisból Gatowszky, Károly herceg egyik magántitkára, volt polesti prefektus és Barbu Joneszku az ismert román utáboh, Károly herceg bizalmas barátja, aki eddig Londonban élt. A két Károly-párti politikust szombaton magánkihallgatáson fogadta a kormány két tagja, amiről az ellenzéki sajtó felbátorodással ad hírt.

A liberális Vitorul Károly herceget egyszerűen Caráman Károly néven nevezi és kijelenti, hogy a román nép megbocsájtó lelkületű, de Károlynak sohasem bocsájthat meg, mert egy kalandvágyó asszony kedvéért elhagyta azt a helyet, ahová a történelem állította. A Károly-párti lapok méltatlanságnak és tiszteltetlenségnek minősítik az ellenzéki sajtó hangját. Román politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a Károly-kérdés újabb fejleményeit és nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy Barbu Joneszku, az ismert Károly-párti politikus, aki állítólag az egész Károly-mozgalmat szervezi, két évi száműzetés után hazaérkezett.

Siremléket állít Fischer Miklósnak a noviszadi ujságíró egyesület

A vasárnapi közgyűlésen megválasztották az egyesület új tisztikarát

Noviszadról jelentik: A noviszadi ujságíróegyesület vasárnap délután négy órakor a Hársta vendéglő helyiségében tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. A közgyűlésen, amelyen Klicin Mita elnökölt, Hamn Ferenc titkár felolvasta a titkári jelentést, Tomán Sándor pénztáros pedig az egyesület pénzügyeiről terjesztett elő jelentését és bejelentette, hogy az ujságíróegyesület vagyona 102.437.50 dinárra rug. Ezután Malin Franjo indítványára a közgyűlésről a következő szövegű hódoló táviratot intézték Öfelsége Alekszandar királyhoz:

— A noviszadi ujságíróegyesület közgyűlése alattól hódoló üdvözl Felsőgedet és egyhangú lelkesedéssel kültja: »Ejzen Öfelsége Alekszandar király és a felséges királyi család!«

Klicin Mita elnök.

Zsvikovics Petar miniszterelnökhöz is táviratot intézték a következő szöveggel:

A noviszadi ujságíróegyesület közgyűlése hódoló üdvözlét kültja, hogy az egyesület alapsza-

bályait jóváhagynt méltóztatott és egyhangú lelkesedéssel kültja: Isten éltesse a miniszterelnök urat!

Klicin Mita elnök.

A közgyűlés ezután a következő tisztikart választotta meg: Elnök Klicin Mita, alelnökök dr. Fenyves Ferenc, Malin Franjo és Dorotka-Ehrenwald Vilmos, titkár Hamn Ferenc, pénztáros Tomán Sándor. A választmány tagjai lettek: Millitar Triva, Korell Pülöp, Mayor József, Lazics Zoka, Jettics Milan, Brédy Mihály, Kelemen János, Csuka János és Drjevics Dimitrije. A felügyelőbizottság tagjaival dr. Petzy-Popovics Emilijet, dr. Mara Jenőt és Hribovsek Ferdinándot választották meg.

A becsületbírótag tagjai a következők lettek: dr. Szántó Miklós, dr. Pertz Ferenc, Kramling Bruno, Ilubert János, ifjabb Hadzi-Kosztics Koszta, dr. Petrovics Branko, dr. Strellitzky Dénes, Pavics Gyura és Havas Károly. Póttagok: Ivanics Milorad, André Dezső és Siska Sándor.

A közgyűlésen végül elhatározták, hogy az új

ságíróegyesület emléket állított Fischer Miklós hírlapírónak, a Bácsmezei Napló múlt évben elhunyt belső munkatársának zagról búvárra és a siremlék leleplezési ünnepéjére a zagrbi testvéregyesületet is meghívja. Fischer Miklós sírjánál Dorotka-Ehrenwald Vilmos alelnök fog emlékbeszédet mondani.

Konkordátumtárgyalások Franciaország és a Vatikán között

„Szeparációs“ konkordátumot akarnak kötni

Párisból jelentik: Politikai és egyházi körökben az utóbbi hetekben sokszor esett szó állítólagos tárgyalásokról, amelyek Franciaország és a Vatikán között folynak és amelyeknek nemcsak a kisebb differenciák áthidalása volna a célja, hanem konkordátum megkötése is. Ezek a hírek már gyakran felbukkantak, de mindannyiszor úgy Párisban, mint Rómában határozott cáfolattal némitották el őket. Most azonban — úgy látszik — megváltozott a helyzet. Egy magasrangú állami tisztviselő, aki beavatottságára hivatkozik, az Excelsior-ban kijelenti, hogy ezek a hírek ezúttal megfelelőnek a valóságnak, ha helyesen értelmezik a konkordátum fogalmát és határait.

A cikk szerint a mostani megbeszélések során nem arról volt szó, hogy en bloc szerződést kössenek, mint annakidején Napoleon, hanem arról, hogy ez a szerződés az állam és az egyház elkülönítéséről szóló francia törvény alapján jólén létre és célja épen ennek a törvénynek anyagi és erkölcsi kiépítése. Egyházi körökben kedvező hatást tett, hogy Foch marsall temetésén — hosszú idő után első ízben — a hivatalos szertartás keretében ismét szerephez jutottak az egyház képviselői is és hogy az erre a célra alakított miniszterközi bizottság azzal foglalkozik, hogy megállapítsa az ilyen alkalmakkor követendő eljárást. A Vatikán és Franciaország között általános jellegű tárgyalások folynak olyan modus vivendőről, amelyet az egyházi szakértők a Napoleonkorabeli en bloc-konkordátummal szemben »szeparációs konkordátumnak« neveznek.

A dunai bán hazatért inspekciós körutjáról

Popovics Dáka a jövő hét folyamán Pozsarevácot és Szmederevót látogatja meg

Noviszadról jelentik: Popovics Dáka dunai bán szombaton este tért vissza első inspekciós körutjáról, amelynek során a Sumadiját látogatta meg.

A bán legelőször Kragujevacon tett látogatást, majd Gornjimilanovácra és Rudnikra rándult át és pénteken este érkezett Arandjelovácra. Mint minden helységben, itt is rendkívül lelkes és ünnepélyes fogadtatásban részesítették a bán, akit megérkezésekor Voljes Džoka polgármester üdvözölt meleghangú beszédben, amelyben a lakosság nevében örömeinek adott kifejezést a bán látogatása fölött. Popovics Dáka bán ezután a szolgálórság épületében fogadta a járás lakosságának tisztelgő küldöttségeit. Pénteken este az előjáróság bankettet adott a bán tiszteletére, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Popovics Dáka szombaton reggel megtekintette az arandjelováci fürdőtelepet és ásványvízforrást és a fürdő más nevezetességeit, majd nagy érdeklődéssel járta be a márványbányatelepet, amely hatalmas területen fekszik és állandóan százötven munkást foglalkoztat. A bányából megnyitása óta kétezerezer vaggon márványt termeltek ki, olyan jó minőségben, hogy az úgynevezett vencesai márványnak máris jó nemzetközi neve van.

Szombaton délelőtt a bán folytatta útját Mladenovácra. Utközben Orasesin tartott pihenőt és a községbe felkereste azokat az emlékeket, amelyek az első orasesi felkelés dicsőségét hirdetik. Az orasesi földművesek egy nagyobb küldöttsége üdvözölte a bán, aki a küldöttség tagjaival szívesen elbeszélgetett és körükben le is fényképezte magát.

Popovics Dáka bán szombaton délután öt óra tájban érkezett Mladenovácra, ahol a község egész polgársága várta és kocsiját diadalmenetben kísérte be a községbe. Az előjáróság lakomát adott a bán tiszteletére.

Popovics Dáka bán szombaton este érkezett vissza Noviszadra és a Napló munkatársa előtt kijelentette, hogy inspekciós körutja során szerzett tapasztalataival teljes mértékben meg van elégedve és mindenütt mindent a legnagyobb rendben talált. Elmondotta még a bán, hogy első sumadijai körutja örökké felejthetetlen élmény marad számára és mindig szép emléke marad az a bensőséges, meleg fogadtatás is, amelyben a lakosság útja során mindenütt részesítette.

A bán vasárnap délelőtt megjelent hivatalában, ahol hosszabb megbeszélést folytatott Misovics Vidoje segédbánnal. Popovics Dáka a jövő hét folyamán folytatja inspekciós útját s ez alkalommal Szmederevót és Pozsarevácot fogja meglátogatni.

Agyonlőtte haragosát

A gyilkossággal vádolt kikindai földműves bűnügye a felelősségi bíróság előtt

Noviszadról jelentik: A semmitőszék pénteken foglalkozott másodszer Terzin Péra kikindai gazdálkodó gyilkossági bűnügyével, miután az első tárgyaláson megsemmisítette a felelősségi bíróság ítéletét. Terzin Péra 1927 október 17-ikén Kikinda környékén vadászaton volt és amikor hazafelé indult, betért Kosztics Dusan kikindai vendéglős kocsmájába, ahol történetesen Terzin régi haragosa, Popeszkov Péra nagyobb társasággal mulatott. Amikor Terzin belépett a kocsmába, Popeszkov sértő megjegyzéseket tett rá és megfenyegette, hogy le fog vele számolni. Terzin Péra ki akart térni a veszekedés elől és elhagyta a kocsmát. Néhány perccel utóbb Popeszkov utána sietett, de hogy mi történt az utcán közöttük, arra csak a vádlott Terzin Péra vallomása deríthetett fényt. Popeszkov holtan maradt a találkozás helyén, Terzin vadászfegyverével agyonlőtte.

A kikindai törvényszék múlt évi december 15-ikén Terzin Pérát, aki jogos védelemre hivatkozott, tízévi fegyházra ítélte. A noviszadi felelősségi bíróság ezévi március 27-ikén tartotta meg az első főtárgyalást, amelyen Terzin elmondta, hogy Popeszkov a kocsmából kijövet, üldözőbe vette. Dulakodás közben sült el a fegyver, amely Popeszkovot megölte. A felelősségi bíróság Terzin Péra büntetését hatévi fegyházra szállította le.

Az ügyész és az elítelt semmisségi panasza következtében a semmitőszék ezévi június 5-ikén tárgyalta először a bűnügyet. Az iratok áttanulmányozása után megsemmisítette a felelősségi bíróság ítéletét és új ítéletozatalra utasította, egyben helytadott az ügyész indítványának, amely Barko Katica kikindai lakos tanukénti kihallgatását kérte.

A felelősségi bíróság október 7-ikén újból letárgyalta a bűnügyet, kihallgatta Barko Katicát is, aki lényegtelen vallomást tett. A bizonyítási eljárás befejezése után újból hat évi fegyházra ítélték Terzint és a vizsgálói fogságból tizenegy hónapot beszámítottak.

Ugy az ügyész, mint az elítelt semmisségi panaszt jelentette kbe és a semmitőszék úgy döntött, hogy ítéletét december 11-ikén délelőtti tizenegy órákor hirdeti ki.

Akinek nem kell a szabadság

Egy becskerrki magántisztviselő szomorú regénye

Becskekerről jelentik: Szomorú és a mai kort jellemző regény játszódott le a napokban Becskereken. A regény sajnálatos hőse Láng Zoltán becskerrki magánhivatalnok, aki pár év előtt ifjúi könnyelműségéből megtévedt és felesége nevét aláírta egy váltóra. Az intelligens fiatalember azóta mélyen megbánta hibáját, önként jelentkezett az ügyészségen és a tárgyaláson mindent beismer.

Annakidején a bíróság kétévi fegyházra ítélte Láng Zoltánt, aki büntetését megadással türte. A becskerrki ügyészség fegyházában töltötte ki a büntetését és az ügyészségi irodában foglalkoztatták, ahol igen szorgalmasan dolgozott, rendkívül ügyesnek és használhatónak bizonyult.

Jó magaviseletéről büntetéséből kilenc hónapot feltétlenül elengedték és a nyáron feltételes kiengedték a fegyházból. Amikor újból szabad lett, Láng Zoltán szembetalálta magát az élettel. Állást keresett, kellett a kenyér. Hosszu, küzdelmes nélkülözés után kapott is állást, ahol megbecsülte magát, de megtudták, hogy a fegyházból került ki és elbocsátották.

Láng Zoltán most látta csak, hogy az élet, a szabad élet, milyen nagy kereset. Mikor egyszer elcsúszott a fegyház előtt, ahol több mint egy évet töltött csöndben, gondolatban, heves vágyat érzett oda visszamenni. Ha barna is ott a kenyér, mégis csak kenyér az. Ezért gondolt és felkereste Vukšanovics Zorán fegyházgondnokot és azt mondta neki:

— Urcm, én kilenc hónapi feltételes szabadságon vagyok. Köszönöm, de nem kívánok tovább is élni a szabadsággal. Elég volt belőle. Le akarom ülni a hátralévő kilenc hónapomat. Kérem, legyen szives engem beírni...

A fegyházgondnok megmagyarázta neki, hogy azt nem lehet. Akit kiengedtek, az nem jöhet vissza. Hacsak...

— Hacsak, Isten ments, újabb büncselekményt el nem követ. De maga nem az az ember, Láng ur, maga őszintén megtért a jó útra.

A szerencsétlen ember egy darabig elgondolkozva nézett maga elé, aztán hirtelen megköszönte a felvilágosítást és eltávozott.

Láng Zoltán elhatározta, hogy mindenáron visszaveteti magát a fegyházba. Elhatározta, hogy elkövet valamit. De mit? Valami olyan bűn után kutatott gondolatában, amely a közfelfogás szerint nem erkölcstelen.

— Megvan! Határléptés! — És elhatározta, hogy utólevél nélkül átlépi a határt, de úgy, hogy észrevessék. Elutazott Szuboticára, onnan elindult a határ

felé, aztán kikeresett egy olyan pontot, ahol ott állnak a határvörök és ott a határvörök szemlélőitára nyugodtan nekiment a határnak. Persze a határvörök megfogták.

— Hová akart menni? — kérdezték.

— At a határon, de nincs utlevelem — felelte őszintén, mire cörte előját, letartóztatták és Becskerekre szállították, először a rendőrségre, onnan pedig

az ügyészségre, mert elvesztette a jogát a feltételes szabadságra.

Végre cört ért a szerencsétlen ember, de még nem egészen. Nem tudja ugyanis az államügyészség, vajjon az utólevél nélküli határléptés olyan büncselekmény-e, amely miatt elveszti az ember a feltételes szabadságát. Ezért az igazságügyminisztériumhoz fordultak döntésért.

Macdonald türelemre inti a munkáspártot

Az angol miniszterelnök beszéde a skót szocialista klub lakomáján

Londomból jelentik: Macdonald miniszterelnök a londoni skót szocialista klub lakomáján beszédet mondott, amelyben kérte bírálót, gondolják meg, hogy Isten is hét nap alatt teremtette a világot. Egy hallgató közbeszólt:

— Csak hat nap alatt! — mire Macdonald így folytatta:

— A hetedik napon teremtette a pihenést, tehát az is munka. Ne kívánja tehát senki a szocialista kormánytól, hogy összes választási ígéreit hét nap alatt váltsa

be, mert elvégre a miniszterek is csak véges emberek és nem teremtek istenek.

— A szocialista minisztereket mint gyarló, dolgozó embereket, nem pedig mint isteneket kell kímélni. A rendet csak hűséggel, összetartással és szeretettel lehet fenntartani. Ha saját magunkat a többiekkel becsületesebben és erősebben tartanánk, akkor az anarchiához vezetne és az új romzedéknek mindent elől kellene kezdenie. Ezt pedig senki se kívánhatja tőlünk.

HIREK

— **Öfelsége Márta királyné jelenlétében ünnepeltek meg a beogradi nőegylet félévszázados jubileumát.**

Beogradból jelentik: A beogradi nőegylet ipariskolája vasárnap ünnepelte fennállásának ötvenéves és a nőegylet népkönyvtára harmincéves fennállásának jubileumát. A jubileumi ünnepségen megjelent Öfelsége Márta királyné is. A királyné háromnegyed tizenegy órákor érkezett a nőegylet ünnepélyére Hadzsicsné udvarhölgy és két adjutáns kíséretében. Az ünnepségen jelen voltak a miniszterelnök képviselőiben Nikolics Milan főinspektor, Demetrovics Juraj kereskedelmi és iparügyi miniszter, Bajloni Ignjat, a Narodna Banka kormányzója, Weifert Gyorgye, a Narodna Banka volt kormányzója, Joszip bitolji püspök, valamint Makszimovics Bözsa közoktatásügyi miniszter felesége és nagyszámu közönség. Az ünnepségen felszóllalt Demetrovics Juraj miniszter, aki elismeréssel adózott a nőegylet jótékony működésének. Beszédet a király Öfelsége életével fejezte be, majd felolvasta azt az ukázt, amellyel a király Öfelsége a beogradi nőegyletet a Szent Száva-rend II-ik osztályával, a vezetőség tagjait pedig a Szent Száva-rend második és harmadik osztályával és a Fehér Sas-rend ötödik osztályával tüntette ki. A nőegylet néhány tagja aranyéremjelet kapott.

— **Korosec Ante miniszter elutazott Bécsből.** Bécsből jelenti az Avala: Dr. Korosec Ante erdő- és bányászati miniszter vasárnap délután elutazott Bécsből.

— **Tosics Radoszav pénzügyminiszteri osztályfőnöklet tárgyalásai Szuboticán.** Tosics Radoszav pénzügyminiszteri osztályfőnök szombaton éjszaka Szuboticára érkezett. A pénzügyminiszteri osztályfőnök vasárnap délelőtt felkereste hivatalában Osztjovics Szelimir polgármestert, akivel közölte, hogy dr. Svriljuga Sztanko pénzügyminiszter megbízásából érkezett, a város pénzügyi helyzetét felülvizsgálása céljából. Tosics Radoszav hosszasan tanácskozott a polgármesterrel, majd az alpolgármesteri hivatalban összegyűltek a szuboticiai gazdasági szervezetek képviselői, akikkel a pénzügyminiszteri osztályfőnök Szubotica város pénzügyi helyzetéről tárgyalt.

— **Beogradi színészek csehszlovák kitüntetése.** Beogradból jelenti az Avala: Vokacs Leó beogradi csehszlovák ügyvivő vasárnap intim ünnepség keretében adta át a beogradi színészeknek azokat a kitüntetőleveleket, amelyekkel a csehszlovák színészövetség tüntette ki őket. A csehszlovák színészövetség a kitüntetett színészeket egyúttal tiszteletbeli tagjaivá választotta Vokacs Leó csehszlovák ügyvivő nagy beszédet tartott az ünnepségen és hangsúlyozta a két állam közötti kulturális kapcsolatok további elmélyítésének szükségességét. A kitüntetett színészek nevében Nikolics Bözsa mondott köszönetet.

— **Halálozás.** Szentáról jelentik: Özvegy Polyák Henrikné szombaton délelőtt nyolcvankét éves korában meghalt. A köztiszteletben álló matróna elhunyt a városszerke nagy részvétet keltett.

— **Clemenceau-émlékünnepély Szuboticán.** A szuboticiai városi tanács és a francia klub vezetősége vasárnap délelőtt tizenegy órákor a városháza dísztermében Clemenceau-émlékünnepélyt rendezett. Az emlékünnepélyt, amelyen előkelő közönség vett részt, Osztjovics Szelimir polgármester nyitotta meg Ezután I. M. Massé, a beogradi egyetem francia lectora tartott franciayelvű beszédet Clemenceauról, majd Gyorgyevics Jován törvényszéki bíró, a francia klub elnöke méltatta Clemenceau érdemeit.

— **Bulgária új fizetési tervezete a jóvátétel kérdésében.** Szófiából jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a bolgár kormány a jóvátételi kérdésben új fizetési tervezetet készített el, amelynek átadását Burov külügyminiszter és Molov pénzügyminiszter vállalták magukra, akik vasárnap Rómába utaztak, ahonnan később Párisba és Londonba mennek. Az új tervezet szerint Bulgária 34 évi részletben évenként kilenc millió aranyfrank jóvátételt hajlandó fizetni. A Young-tervezet szerint — mint ismeretes — Bulgáriának 34 annuitásban és 13 és 1/2 millió aranyfrankot kellene fizetnie.

— **Új hadügyminisztere van az Egyesült Államoknak.** Washingtonból jelentik: Hoover cinök hadügyminiszterre nevezte ki a nemrég elhunyt James Good helyére Patrick Hurley alezredest, aki eddig helyettes hadügyminiszter volt Good mellett.

— **Juhász Gyula ismét megbetegedett.** Szegedről jelentik: Juhász Gyula, az ismert költő, aki a közelmúltban tíz hónapot töltött egy budapesti idegszanatóriumban és aki három hét óta Szegeden tartózkodott, miután a sanatóriumból gyógyultán elbocsátották, most ismét megbetegedett. Alig töltött otthon néhány napot, újra erőt vett rajta a melancholia, naphosszat régi bútorai között ült és ha állapota iránt érdeklődtek, sémajta felelte: »Csak ülök és szenvedek.« Juhász Gyula végül is szombaton jelentkezett a szegedi egyetem idegklinikáján és felvételre magát kezelésre.

— **Kitűnően sikerült a SzAND Mikulás-estje.** A SzAND szombat esti kedélyes Mikulásestje várokozás felül kitűnően sikerült. A Bárány termeit megtöltötték az estélyi vendégek, akik mint minden SzAND-mulatságon, ezúttal is reggelizés hangulatban szórakoztak. A fiatalok a katonazene és Konráth Sába Orgonjának tánczenéjére fáradhatatlanul táncolt. Nagy sikere volt a sorsolásnak, amelyen sok szép és értékes nyeremény került kisorsolásra. A főnyereményt a Konráth-cég ajándékát egy három lámpás Philips-rádiót a kilences számú sorsjegy tulajdonosa Fischer Miklós magánhivatalnok nyerte. A szépségverseny győztese Kelemen Mancika lett 658 szavazattal, míg a második díjat Schwerer Magda vitte el 593 szavazattal, a harmadik helyezett pedig Weisz Klári lett 567 szavazattal.

— **Pusztító vihar dühög az angol és spanyol partvidéken.** Londonból jelentik: A főváros és a déliangliai partok fölött vad szélvihar vonult el, amelyet felhőszakadás követett. Hyde városában a villám a villamosművek fővezetékébe csapott és a város világítás nélkül maradt, Brighton-fürdőben az orkánnak öt sebesültje van. Folkestoneban egy asszonyt agyonütött egy leszakított cégtábla. Ilyen nagy orkán Dél-Angliában már évek óta nem volt. Mint Madridból jelentik, az északspanyol partvidéken két nap óta orkán dühög. Ferrol kikötőjében a vihar letépte horgonyáról a Principe Alphonso cirkálót és odavágta a Jaime cirkáló oldalához. Mind a két hadihajó súlyosan megsérült.

— **Feloszlik a horvát közművelődési szövetség.** Zagreből jelentik: A horvát közművelődési szövetség, amely magába foglalja az összes horvát kulturális egyesületeket, vasárnap megtartott közgyűlésén kimondta, hogy beszünteti működését. A közgyűlésen megválasztották a likvidáló bizottságot is, amely hat hónapon belül elvégzi a felszámolás munkáját. Ugyancsak vasárnap tartott választmányi ülést a »Seljacska Sloga« nevű horvát paraszt közművelődési szövetség is. A választmányi ülésen elhatározták, hogy február tizenhatodikára rendkívüli közgyűlést hívnak össze, amelyen kimondják a szövetség feloszlását.

— Dunabánsági Lloyd szövetség alakítását indítványozták a noviszadi Lloyd ülésén. Noviszadról jelentik: A noviszadi Lloyd vasárnap délelőtt kilenc órakor a tőzsde nagyerőműben ülést tartott, amelyen Miroszlávovics Koszta, a Lloyd elnöke elnökölt. Az ülésnek információs jellege volt és azon néhány érdekes előadás tájékoztatta a kereskedőket az aktuális adókérdésekről. Miroszlávovics Koszta elnök beszédében tömörülésre szólította fel a kereskedő társadalmat és hangsúlyozta, hogy a tömörülés valamennyi kereskedőnek egyformán érdeke. Felvetette a dunabánsági Lloydok szövetségének eszméjét és azt indítványozta, hogy a Lloyd-szövetség megalakítására irányuló akciót a noviszadi Lloyd indítsa meg. Lázics Sztánko felszólalásában adókérdésekkel foglalkozott. Szekulics Dusán titkár pedig az új adótörvény értelmében fennálló adófizetési rendszerekről tartott előadást. Végül Krajaševics Julije ugyancsak tömörülésre szólította fel a tagokat.

— Háromhetes tanfolyam a mezőgazdasági szövetkezetek ügyvezetőinek kiképzésére. Noviszadról jelentik: Pénteken nyitották meg Noviszadon a szerb mezőgazdasági egyesületek szövetkezetének tanfolyamát, amelyet a mezőgazdasági egyesületek ügyvezetőinek kiképzésére rendeztek. A tanfolyam három héttel tart és azon Krsztonovics az egyesület titkára, Radovanovics Szeva a szövetség felügyelője, Plavšics Bosko a noviszadi kereskedelmi akadémia tanára és Jányics Jása járási gazdasági referens tartanak előadást. A tanfolyamnak harminc növendéke van.

— Jugoszláv tengerikivitel Spanyolországba. Spanyolországban nagy érdeklődés nyilvánul meg jugoszláv tengeri iránt. Eddig 1.600 vagon ment ki Brailán át Spanyolországba és további 4.000 vagon kiszállítására számítanak.

Kraljevregi pezsgő a vezető márka

— Előadás a francia klubban Flandriáról. I. M. Massé a beogradi egyetem francia lectora szombaton este a francia klubban előadást tartott Flandriáról. Az előadáson a francia klub igen sok tagja jelen meg.

— A zsidó- és iszlám-ünnepnek nem halasztó hatásuk a váltólejáratoknál. Noviszadról jelentik: Az új váltó- és csekk-törvény értelmében az ünnepnek a váltólejáratokra halasztó hatásuk van, ha a város lakosságának legalább tíz százaléka azon a valláson van, amelynek hívei az illető ünnepet megülik. Erre vonatkozólag a noviszadi felelőviteli bíróság elnöke, dr. Ignátovics Nikola hirdetményt tett közzé, amely szerint a noviszadi felelőviteli bíróság területén sem a zsidó, sem az iszlám ünnepnek nincsenek hatással a váltólejáratokra. A hirdetmény szerint a felelőviteli bíróság hatáskörébe tartozó törvényszékek területén: Noviszadon, Szubotícán, Szomborban, Pansevón, Bečkeréken, Kikindán és Belačkván egyetlen olyan város, vagy község sincs ahol a zsidók, vagy muzulmánok száma eléri a lakosság tíz százalékát. Ez a döntés irányadó a Vajdaság egész területén.

— A szuboticei Vöröskereszt teadélutánja. A szuboticei Vöröskereszt egyesület vasárnap tartotta első teadélutánját és ezalkalommal Vöröskereszt-napot is rendeztek a városban. Délelőtt adományokat gyűjtöttek az utcákon és nyilvános helyiségekben és délután négy órakor a Tiszti Otthon helyiségeiben tartották meg a teadélután, amelyen nagy és előkelő közönség jelent meg. A műsoros teadélutánon Dorezil Julka, Nikolics Nada, Vasziljev Dragica, Susnjarac Leposava, Klobučar Jelka és Krnjajski főhadnagy szerepeltek nagy sikerrel.

— A beogradi gyáripari kamara közvetlen telefonvonalat kér Beograd és Szaloniki között. Beogradból jelentik az Avala: A beogradi gyáripari kamara a kereskedelemügyi minisztériumhoz előterjesztést nyújtott be, amelyben kéri, hogy Beograd és Szaloniki között mielőbb nyílassék meg a közvetlen telefonvonalat. A kamara kérését azzal indokolja, hogy Jugoszlávia és Görögország között most lépett életbe a közvetlen tarifa, amely a két ország közötti áruforgalmat rendkívül meg fogja előmozdítani és így a közvetlen telefonvonalnak nagy jelentősége lenne.

— A természet csodája — Szubotícán. Lugarics Franjo földműves 1909-ben a zagorjai erdőségekben egy bükkfán különös alakú kinövést fedezett fel. A fa derekán fura pup nőtt ki, amely tökéletesen hasonlított egy szarvasmarha fejéhez. Lugarics tizenegy éven keresztül figyelte a fejlődést, amely a természet szeszélye folytán tökéletesen olyan képet mutatott, mint egy állatfej. A földműves 1929-ban levágta a csodálatos alakú faágat és azóta azzal járja a világot. Lugarics az állatvédelem szolgálatára állította a természet játékaiként alkotását. A csodát naponta délután a Horváth vendéglő épületében Cara Dusana ucca 4 lehet megtekinteni.

— A noviszadi munkásbiztosítópénztár új főorvosa. Noviszadról jelentik: A munkásbiztosító pénztár szombaton délután igazgatósági ülést tartott Latász Mirkó kormánybiztos elnökletével. Brkics Vojin igazgató indítványára a munkásbiztosító pénztár orvosi kérdését rendezték és a kormánybiztos új hivatalnokorvosokká a következőket nevezték ki: dr. Szimics Milutint, dr. Cubas Emilt, dr. Mrvos Nikolát, dr. Ninkov Szeviánt, dr. Csirics Mirkót és dr. Vučkovic Nikola fogorvost. Ezután összefügg az orvosi tanács, melynek elnökül dr. Alekszics Szimát, titkárnak dr. Tima Vojislávot, szavazótagnak dr. Csirics Milost és helyettesítőjének dr. Szimics Milutint választották meg. Az orvosi tanács ajánlatára a kormánybiztos dr. Mrvos Nikolát a munkásbiztosító pénztár főorvosává nevezte ki. Dr. Mrvos Nikola ezután megjelent az igazgatósági ülésen, amelyen dr. Jovanovics Pero és dr. Schönberger József szerződéses orvosokat hivatalnok-orvosokká nevezték ki, egyben elfogadták dr. Kattowitz Rudolf, dr. Matanovics Sztánko és dr. Adamovics Pera orvosok lemondását. Elhatározták, hogy e három orvosi állásra pályázatot irnak ki.

— A noviszadi kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsi ülése. Noviszadról jelentik: A kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa vasárnap délelőtt kilenc órakor Manojlovics Dusán elnökletével ülést tartott, amelyen Koszics Mirkó egyetemi tanár, a kamara főtitkára ismertette a december 15-ikére összehívott plenáris ülés napirendjét és többek között előterjesztette a költségvetést is, amelyet az igazgatótanács elfogadott. Elhatározták az igazgatótanácsi ülésen, hogy a plenáris ülésen indítványt fognak előterjeszteni arról, hogy a kamara megüresedett titkári állására dr. Sztánics Sztánkót válasszák meg.

— Felgyújtotta a szalmásszerűt egy hároméves kislány. Noviszadról jelentik: Vasárnap reggel tíz óráig ki a Noviszad közelében levő Szalovo telepen Gavrilovics Vása gazdálkodó szalmásszerűje kigyulladt és mire a tüzőltők kiérkeztek a helyszínre, a lángok annyira elharapództak, hogy a tüzőltőség munkája csak a lokalizálásra szorítkozhatott. A vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet Gavrilovics Vása hároméves Bránko nevű unokája idézte elő, aki játék közben égő gyufát dobott a szalma közé.

— A svéd gyufatröszt elnöke Beogradban. Kreuger Ivar, a svéd gyufatröszt elnöke közép-európai útja során Beogradba is ellátogat. Kreuger beogradi látogatását december hó közepére várják.

— December 15-ikén és 16-ikán tartják meg az országos állatvásárt Szubotícán. A szuboticei rendőrség vasárnap rendeletet adott ki, amely szerint az országos nagy állatvásárt december tizenötödikén és tizenhatodikán, vasárnap és hétfőn tartják meg Szubotícán. A szuboticei rendőrség vasárnap értesítette a vásár megtartásáról a durai bánság összes városait és a bácskai falvakat. A szuboticei állatvásár iránt nagy beföldön, mint külföldön nagy érdeklődés nyilvánul.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által érhető el. Néorvosi klinikák vezetői egyhangúan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevezethető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 18

SPORT

Sz. M. T. C.—Ferrum 3:1 (1:1) Barátságos mérkőzés, bíró Sonnenberg

Mintegy négyezer főnyi közönség előtt mérkőzött vasárnap az SzMTC és a Ferrum. A játékcélú mérkőzés teljes bevétele Úrmós Kálmán segélyezésére fordították. A két csapat találkozása élénk és változatos játékot nyújtott, a mérkőzés iránya azonban meglehetősen gyenge volt. Az első félidő szebb és érdekesebb volt, amíg a Ferrum is jól bírta az iramot és egyenlően támadott az SzMTC-vel. Szünet után a technikailag fejlettebb vasascsapat kerékedett felül és csaknem az egész félidőben a Ferrum térfelén folyt a játék. Stílus és összjáték tekintetében azonban az SzMTC sem nyújtott többet, mint a Ferrum, úgyhogy a mérkőzésnek csak a csapatok törekvése és lendületes játéka adott érdekességet.

A győztes csapat néhány tartalékkal állt ki és legjobb része a védelem volt. Hanák kapus ezáltal is biztosan oldotta meg feladatát, a gólnál azonban hibázott, míg a tartalék Molnár és különösen Dér főlényesen verték vissza az ellenfél támadásait. A halisor szürkén dolgozott, míg a csatársorban a Markovics—Barna II. balszárny tűnt ki. Az első félidőben szerepeltett Sarsanszki balösszekötő nem vált be.

A Ferrum legjobb része a halisor volt, amely élén Bogdán centerhalálal egy a támadásban, mint a védekezésben fíradhatatlanul dolgozott. A csatársor csak az első félidőben volt egységes és Sztolanovics irányításával vezetett is néhány biztató akciót, míg

szünet után feladták az összjátékot és egyéni kísérletezésekkel nem boldogultak a nagyobb tudású ellenféllel szemben. A két Ceglédi-hátvéd szorgalmas volt és sokat mentett, de rugásuk ma különösen primitívnek voltak. Mahalik kapus megbízhatóan védett.

Élénk és változatos mezőnyjáték után a 10. percben az SzMTC szerzőtte meg a vezetőgólt Barna II. 11-es lövéséből, amit a Ferrumnak a 25. percben ugyancsak 11-essel lett volna alkalma kiegyenlíteni, de Sztolanovics rosszul helyezte büntetőrugását. Hanák kornerre védte. A 38. percben a rosszul kifutó Hanák hibájából Zvečan megszerezte a kiegyenlítő gólt a Ferrumnak.

Szünet után az SzMTC fölénybe került és a 12. percben Barna II. remek szabadrugásából vezetéshez jutott. Továbbra is az SzMTC maradt fölényben, csatársora azonban egyetlen akciót sem tudott befejezni. Csak szabadrugásból sikerült ismét az eredményt növelni a 35. percben, amikor Jovanovics kapuelőtt patogó szabadrugását a szentifüles Gazda góllá értékesítette.

*

Radneski—Konobar 2:2 (1:0). Barátságos mérkőzés, bíró Mitrovics. A két II. osztályú csapat előmérkőzése élénk küzdelmet nyújtott, amely a megérdemelt eldöntetlen eredménnyel végződött.

NOVISZAD

Jagoszlávija—Makkabi 7:1 (2:0). Barátságos mérkőzés, Bíró: Zsivanovics. Rekordszámu közönség előtt vendégszerepelt vasárnap Noviszadon a beogradi Jugoszlávija. A beogradi csapat gyönyörű játékot produkált és nyomasztó fölényrel győzte le a formán alul szereplő Makkabit.

PAK—Gradjanszki (Petrovaradin) 3:3 (3:2). Barátságos mérkőzés, Bíró: Rossier.

BEOGRAD

BSK—Szoko 4:2 (3:0). I. oszt. bajnoki mérkőzés.

ZAGREB

Croctia—Viktória 1:1 (1:1)
Concordia—Zseljezicsar 5:2 (1:1)
Szoko—Sparta 1:1 (0:0)
Gradjanszki—HASK 0:0

Külföldi sporteredmények

PÉCS

Ujpest—Pécsbaranya 4:3 (3:0). Az első félidőben az Ujpest jobb volt, szünet után azonban a Pécsbaranya egyenlő ellenfélnek bizonyult, sőt kapu előtt veszélyesebb volt.

SZOMBATHELY

Sabaria—Kispest 4:1 (2:1). Kupamérkőzés.

BUDAPEST

Hungária—Nemzeti 3:0 (1:0). Barátságos mérkőzés.

A budapesti profibajnokság állása. Budapestről jelentik: A magyar profizzionista első liga állása a következő: 1. Újpest 19 pont, 2. Ferencváros 16 pont, 3. Hungária 15 pont, 4. III. kerület 13 pont, 5. Kispest 11 pont, 6. 33-as 10 pont, 7. Bástya 10 pont, 8. Boeska 9 pont, 9. Nemzeti 8 pont, 10. Pécsbaranya 7 pont, 11. Somogy 7 pont, 12. Attila 5 pont.

PRÁGA

Szlávia—Ferencváros 3:0 (2:0). A Ferencváros csapata Takács II. és Hungler helyén tartalékkal állt ki a komplett Szlávia ellen. Turai az első félidőben jobbösszekötőt, szünet után centert játszott. A vezetőgólt a 14. percben szerezte meg a Szlávia Szvoboda révén, majd a 29. percben Szvoboda szabadrugása Soltis lábáról váratlanul a hálóba pattant. A II. félidőben a bíró 11-est ítélt a Ferencváros ellen, amit Vodiska góllal értékesített. A Ferencváros erősen reklamálta a szerinte jogtalan 11-est, aminek azonban csak az lett az eredménye, hogy a bíró Bukovít kiállította. A Ferencváros ezután védelembe vonult, hogy megakadályozza a súlyosabb vereséget.

SLUŽBENI DEO

SUBOTIČKOG NOGOMETNOG PODSAVEZA

ZAPISNIK.

Sastavljen dne 29. novembra 1929. god. u Subotici na sednici Upravnog Odbora Subotičkog Nogometnog Podsaveza JNS-a.

Prisutni: Djordjević Jovan predsednik, Milodanović Martin podpredsednik I., Matejić Milorad podpredsednik II., Segedinski Nestor tajnik I., Brajković Streten blagajnik, dr. Slinger Adolf, Nikolić Petar, Kraus Mihajlo i Znak Matko.

Odsutni: Skenderović Geza tajnik II., Reister Karlo, Francisković Gušto, Pfeifer Stevan, Lampman Franjo, Milovančević Ilija, Petljanski Borivoj i Maletin Nikola.

1. Overovljuje se zapisnik od 19. XI. 929.
2. Uzima se na znanje izveštaj Bačkogradišćanskog AK-a u predmetu dugovanja S. K. Radničkog Stari Bečej.
3. Upućuje se I. sekretar, da saopšti VSC-u odluku Upr. Odbora u vezi prijave protivu SMTC zbog dugovanja Din. 300.—
4. Uzima se na znanje izveštaj Bajmočkog AC-a od 20. XI. t. g. u komu dostavlja finenik novoizabrane Uprave društva.
5. Upućuje se I. Sekretar, da saopšti odluku Upr. odbora ovašnjog Sekcije JNS-a u vezi potraživanja g. sav. suca Mazića od 20. XI. 929.
6. Uzima se na znanje dopis ŽAK-a Subotica od 21. XI. 929. u komu saopštava, da igrač Josko Kokić nije njegov član.
7. Upućuje se I. Sekretar, da izda potrebno uputstvo na traženje Medjukulubskog Odbora, Sombor, br. 259/929. od 20. XI. 929.
8. Uzima se na znanje saopštenje Pačrskog S. K. u komu javlja, da su mu odobrena društvena pravila po vlastitu.
9. Ujedno se poziva isti klub, da saopšti ovom podsavezu, kada je i skim odigrao dve javne utakmice.
10. Dozvoljava se prij. utakmica Senčanski AC—Soko (Mol) dne 24. XI. 929.
11. Upućuje se I. Sekretar, da saopšti odluku U. O.-a ovašnjog Sekcije JNS-a u predmetu potraživanja sav. suca g. Daniša te u vezi dopisa Sekcije JNS-a br. 165/929. od 23. XI. t. g.
12. Zabranjuje se nastup igraču Maas-u (S. K. Tri Zvezde) dne 1. XII. 929. u Somboru.
13. Uzima se na znanje brzojavno saopštenje BLP-a kao i odobrava se postupak predsedništva.
14. Uzima se na znanje ostavka člana P. O.-a g. Sonenberga.
15. Upućuje se I. Sekretar, da objavi »Sportskog Almanaha od 27. XI. 929. u služb. glasilu ovog podsaveza, kako bi klubovi mogli dostaviti svoje želje, što da udje u Almanah.«
16. Dozvoljava se prij. utakmica N. D. Soko Termerin S. K. dne 1. XII. t. g.
17. Upr. odb. u vezi dopisa Bunjevačkog S. K. br. 119/929. od 10. X. t. g. u komu molj da se uzme na znanje kazna igrača Grgu Budanovića donata sledeću odluku:
U. O. smatra, da odluka Bunj. S. K.-a je kaznio igrača Budanovića zabranom igre kroz 6 meseci, nije opravdana, obzirom da nakon sprovedene istrage po K. O. ovog podsaveza, nema dovoljno dokaza o krivici spomenutog igrača, zbog čega se kazna izrečena po B. S. K.-u poništava.
18. O gornjoj odluci izveštava se BSK putem službenog glasila.
19. Upućuje se I. Sekretar, da sprovede istragu u vezi prijave P. O.-a protivu ŽAK-a Sombor, zbog nedovoljnija njegovom pozivu putem službenog glasila od 11. X. 929. u stvari izdanja igrača Petar Cifra za S. K. Duleća.
20. Na poziv Gradonačelnika grada Subotice, odredjuje se gg. Djordjević i Dr. Slinger, da zastupaju ovaj podsavez na proslavi Ujedinjenja prvog decembra.
21. Na zabavu SAND-a dne 7. XII. t. g. odredjuje se podpredsednik g. Milodanović.
22. Upr. odbor uzima na znanje referat delegata gg. Djordjevića i Segedinskog o dogadjajima na gl. Skupštini JNS-a od 24. nov. 929.
23. Ujedno odobrava putne račune prema priznanicama Istovremeno se u vezi dogadjaja na gl. skupštini JNS-a izdaje se sledeći komitike:
Na sednici Subotičkog Nogometnog Podsaveza održanoj 29. novembra 1929. g. pretresajući poslednji žalosni dogadjaj na skupštini JNS-a nakon podnetog referata podsaveznih delegata donet je jednoglasno zaključak:
Subotički Nogometni Podsavez smatra, da poslednjeg završetka sednice Jug. Nog. Saveza 24. nov. ove godine, a nakon što je redovno Uprava Saveza dobila razrešnicu, Jugoslavenski Nogometni Savez ostao bez Uprave:
Da se ima sazvati u najkraće vreme skupština JNS-a radi nastavka prekinute sednice na neutralnom mestu sa učesnicima već verifikiranih punomoćja.

Obzirom, da je tajnik Saveza g. Riboli u svojoj odbrani na skupštinskoj sednici Saveza izjavio, da Sub. Nog. Podsavez napada JNS zato što JNS nije htio podupirati želju SNP-a, da uništi neke klubove — poziva ga da javno iznese koja su to akta kojim je SNP tražilo ništenje klubova i koji su to klubovi.

Subotica, dne 30. nov. 1929.

Segedinski s. r.
tajnik.

Djordjević s. r.
predsednik.

Segedinski s. r.
tajnik I.

Álmában lőtte agyon féltékeny férjét egy párisi uriasszony

Egy vadállatot pusztítottam el — mondta a férjgyilkos asszony,
akit az ura féltékenységevel agyongyötört

Párisból jelentik: Szinte mindennaposak mostanában Franciaországban a véres szerelmi drámák. Az ölhagyott barátinó, a féltékeny férj, a brutalizált asszony, a megcsalt feleség és a kikoszorózott kérés egyaránt ugy intézi el az élettel támadt konfliktusát, hogy gyilkol. Ezek között a szenvedélyszülte gyilkosságok között is kiemelkedik a legutolsó, amely most történt Párisban.

A gyilkos a feleség. Az áldozat a férj. A férj neve: Aimé Chamard. Foglalkozása: selemkereskedő. Korá: huszonkilenc év. A felesége neve: Madeleine. Négy évvel fiatalabb férjénél. Négy év óta voltak házasság és három gyermekük volt. Az asszony példaképe az anyának. Rajong a gyermekéért. Szinte minden idejét velük tölti. Esze ágában sincs, hogy megcsalja a férjét. A férj pedig egy idő óta gyanakszik. Féltékenységet nem tudja elesensíteni. Állítólag semmi oka nincs a féltékenykedésre, de azért ő gyanusnak talál minden apróságot s minden barátjában vetélytársat sejt.

Egy év óta vadul elhatalmasodik rajta a féltékenysége. Elhanyagolja az üzletet is, mert folyton felesége után leskelődik. Egyszer üzleti ügyben Lyonba kell utaznia. Közvetlenül elutazása előtt az asszony mély álomba merül. Orvosok éleszik fel. Amikor magához tér az asszony, a férj elköszön tőle és a pályaudvarra siet. Lyonból való visszatérése után elégedetten látja, hogy a felesége még mindig ágyban fekszik. Felgyógyulása után megvallja neki:
— Bocssás meg, Madeleine bocssás meg... — könyörög. — Kicsit sok állatoport tettem a kávédba. Azt akartam, hogy egy kicsit rosszul légy és ágyban maradj, amíg én távol vagyok... Azt akartam, hogy ne mehess sehová...

Féltékenységeben ekkor már majdnem megölte a feleségét Chamard. Pedig az asszony nem is nagyon szép. Az élete ettől a vallomástól kezdve pokol és rettegés volt. A férjet üzleti ügyei ismét elszüntették vidékre. De Chamard nem utazott. Nem mert utazni, mert félt, hogy a felesége fél az ő utazásától. Attól rejtőz, hogy elutazása előtt megint megmérgezi.

Ezért aztán egyre gyengébben ment Chamard üzlete. Anyagi gondok járultak a féltékenységhöz. Útton napirendjén voltak a veszekedések. Chamard különösen két férfira gyanakodott. Az egyik egy borkereskedő barátja volt: Bertier, aki a Boulevard de Charonne-on lakik. A másik pedig egy itzenyolc éves fiatalember: André Patout, aki egyetemre jár.

A féltékenység különös megnyilvánulása volt, hogy csütörtökön Chamard telefonált borkereskedő barátjának, hogy este meglátogassa őt feleségével együtt. Vaosora után a férj és a feleség beültek autójukba, amelyet a férj maga vezetett. Elmentek Bertierhez, akinél rajtuk kívül még volt néhány vendég. A vendégek között volt Patout, a diák is.

Chamard eleinte nagyon szótalan volt, csak ivott.

21. Saopštava se Bajmočkim AC-u na njegov dopis od 18. XI. t. g. da službeno glasilu ima čitati bez obzira na to, da li dobija, ili ne, jer ovaj podsavez nije u mogućnosti kontrolisati ko dobija služb. glasilu, a ko ne dobija.

Klub se upućuje, da se obrati svojom molbom izravno administraciji lista.

Összesen tizenhat pohárral hajtott fel a finom, erős csereznyepálinkából. A pálinka aztán hangossá és őszintévé tette. Először összeveszett a diákkal. Majdnem egymásnak mentek. A vendégek választották szét őket. Patout végül sértődötten elment. A többi vendég is eltávozott. Chamard és felesége hármában maradt Bertierrel. Most a házigazdával is veszekedni kezdett a féltékeny férj. Végül is arra kérte a borkereskedő Chamard-t, hogy menjen haza.

Dühösen rángatta ki magát a feleségét a lakásból Chamard. Lenn az autójával a feleségét kezdte szidni, miközben az autó motorjával bajlódott. A motor ugyanis a hideg éjszakában meghűlt és nem akart indulni. Esztelen dühében Chamard a feleségére támadt és teljes erejéből ültette, verte.

A szerencsétlen asszony segítségért kiáltott, s mire két biciklis rendőr érkezett a ház elé, Chamard asszony véresen hevert a járdán. A két rendőr magához térítette az asszonyt s minthogy látták, hogy házastársak veszekedéséről van szó, nem avatkoztak tovább az ügybe. Az egyik rendőr az asszony kérésére taxit hozott. Az asszony beült a taxiba és hazahajtatott a Boulevard Richard-Lenoir-on lévő lakására. A két rendőr magára hagyta a dühöngő férjet, aki az autója motorjával bajlódott.

Hajnali három órakor két másik biciklis rendőr véletlenül ép a Boulevard Richard-Lenoir 105. számú ház előtt haladt el, amikor két revolverlövés hallatszott a házból. Rögtön bementek a házba. A második emeleten ekkor már néhány rémült lakó ácsorgott Chamard lakásának ajtaja előtt.

A rendőrök bementek a lakásba. A hálószobában az ágyban fekvő holtan találták Chamard-t. Melléből és halántékából szivárgott a vér. Az ágy mellett állt felöltözve, kalappal a fején, elegánsan Chamard asszony. Három kis gyermeke ott sírdogált a halott ágya mellett. Nem nagyon értették, mi történt, de megrémültek a két revolverlövéstől és megőrezték a tragédiát.

Chamard asszony azonnal követte a két rendőrt a rendőrségre. Ott elmondta, hogy otthon a férje tovább verte.

— Végeznem kellett a nyomorulttal, aki egy év óta gyötört és esztelen féltékenységeben el akart pusztítani. Kétségbeesésben és elkeseredésben lőttem rá kétszer. Először a mellébe, aztán a halántékába.

Azt is bevallotta a férjgyilkos asszony, hogy nem veszekedés közben ölte meg a férjét. Megvárta, amíg elaludt. A szekrényből csendesen elővette a revolvert és a cső végét majdnem az alvó férfi melléhez illesztette. Így dördült el az első lövés...

— Egy vadállatot pusztítottam el... — mondta hidegen. — Nem sajnálom, amit tettem...

Milliók, amelyeket nem lehet elkölteni

Különc milliomosok különös alapítványai

Erre természetesen hamar akadnának önkéntes jelentkezők, akik vállalkoznának rá, hogy a nyakára lágnak a millióknak. De nem lehet hozzájuk férni. Ezek a milliók: jótékony adományok. Amerikában eddig százyolevan millió dollárt adtak jótékony célra. Ezek között többmillió dollár ugynevezett holt tőke akad, a miket nem lehet sehová se kifizetni, mert olyan lehetetlen feltételekhez vannak kötve. Például Edgar Thomson, a híres milliomos alapítványt tett, amelyből egy fontot kell kifizetni minden szerencsétlenül járt vasúti hivatalnok lányának. Vasúti hivatalnokok gyakran járnak szerencsétlenül, azonban rendszerint nincs lányuk. A pénz így egyre halmozódik a kamataival, de eddig mindössze négy fontot tudtak kifizetni belőle.

Egy másik bogaras milliárdos a matrözözvegyek számára hagyott nagyobb összeget. Kikötőtte azonban hogy csak az olyan matrözök hozzájártozói részesülhetnek segítségben, akik vitorlások közlekednek a tengeren, gőzhajósok kizárva. A milliomos ugyanis haragudott a gőzöskre, amelyek megölték a vitorlások ro-

mantikáját. Ez az alapítvány is egyre dagad, szaporodik, mert nincs kinek kifizetni. Az óceánokon ma már senki se jár vitorlással...

A legfurcsább alapítványt azonban egy bostoni özvegy tette.

A kőbor macskák javára tett tekintélyes alapítványt. Hatalmas intézetet alapított, amelyben kiváló szakorvosok gondozzák az árva macskákat. Ha beteg, költséget nem kimélve ápolják, sőt ha szükségét látják műtői beavatkozásra is sör kerül. A »macskadoktorok« fejedelmien élnek. De a macskák se különben. Égeret nem kell fogniok: ugy találják elébük sülve, vagy főve.

Igazán: a macskaparadicsomban se lehet jobb dolguk a cicáknak, mint itt. Az ember azt hinné, hogy a kőbor macskák vágynak netovábbja: bekerülni ebbe a csodálatos intézetbe.

Holott másképp áll a dolog. A kőbor macskák, ha csak szerett ejthetik, megszökönek...

Mi ennek a titka?

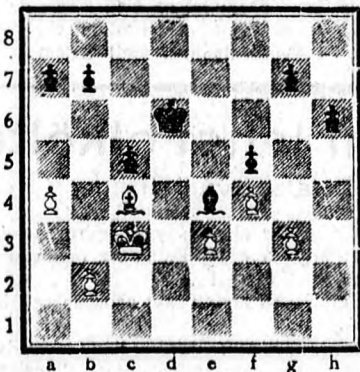
Az igazgató őszintén kijelentette:

SAKK

92. sz. Jdlszma.
Budapest, 1929.

Rubinstein	Colle
1. d2—d4	Hg8—f6
2. e2—c4	e7—e6
3. Hb1—c3	Ff8—b4
4. Vd1—c2	d7—d5
5. c4×d5	Vd8×d5
Erősebb mint e×d.	
6. a2—a3	Fb4×c3+
7. Vc2×c3	Hf6—e4
Capablanca lépése, amit Collenak tanácsolt.	
8. Vc3—d3
A gyalogáldozat elfogadására 8. V×c7-re, 8.	
Hc6 következne és a világos vezér nehezen jön ismét	
játékba.	
8.	Hb8—c2
9. Hg1—f3	e6—e5
Egy átmeneti gyalogáldozat, amit világosnak el	
kell fogadni, mert Ff5 fenyeget.	
10. d4×e5	Vd5—a5+
11. Fc1—d2	He4×d2
12. Vd3×d2	Va5×d2+
13. Hf3×d2
Ha 13. K×d2 akkor 13. Fg4.	
13.	Hc6×e5
14. Ba1—c1	Fc8—d7!
A gyalog Fc6 miatt nem üthető.	
15. e2—e3
Ha 15. e4 jön akkor sötét 15., f5-el foly-	
tatja.	
15.	Fd7—c6
16. Hd2—c4	He5×c4
17. Bc1×c4
Nem jó F×c4, 17., F×g2, 18. Bg1, Fe4! és	
B×g7, F×g6 miatt.	
17.	0—0—0
18. Bc4—c3?	Bd8—d6
19. Ff1—d3
Világos fejlődésében visszamaradt és nem kerül-	
heti el az anyagi veszteséget.	
19.	Bh8—d8!
F×g2 rossz lenne 20. Bg1, Ff3, 21. B×g7, Bhd8,	
22. B×f7 stb. miatt.	
20. Fd3—e2	Fc6×g2
21. Bh1—g1	Bd6—g6
22. f2—f4
Fh5 hajtórést szenved Ff3-on. matt fenyegetés-	
sel d1-en.	
22.	Fg2—e4
23. Bg1—g3	Bd8—d6
24. Bc3—c5	f7—f5
25. Bg3—g5	h7—h6
26. Bg5—g3
Toronycsere után a h gyalog elveszne.	
26.	Bg5×g3
27. h2×g3	Bd6—g6
28. Ke1—f2	Bg6—c6
29. Bc5×c6
Kikényszerítve a Bc2 fenyegetés miatt.	
29.	Fc4×c6
30. Kf2—e1	Kc9—d7
31. Ke1—d2	Kd7—d6
32. Kd2—c3	Fc6—e4
33. Fc2—c4	c7—c5
34. a3—a4

Az állás világos 34-ik lépése után.

34.	g7—g5!
A döntő manőver. Világosnak nem szabad g4-et	
wegengedni, mert akkor h5—h5 fenyeget.	
35. f4×g5	h6×g5
36. b2—b3	Fe4—d5
37. Fc4—d3	Kd6—e5
38. a4—a5	b7—b6
39. a5×b6	a7—b6
40. Fd3—f1
Ha 40. b4, akkor 40., c4, 41. F×c4,	
F×c4, 42. K×c4, Ke4 és sötét nyer.	
40.	Fd5—e6!
41. Ff1—g2
Fd3-ra is b5 jön és így az sem segít.	
41.	b6—b5!

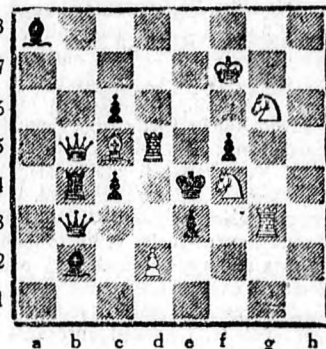
42. h3—b4	Fe6—d5!
43. Fg2—f1	c5—c4
44. Ff1—e2	g5—g4
45. Fe2—d1	Fd5—f3
46. Fd1—c2	Ff3—e4
Világos feladta, mert 47. Fd1. Fd3 után kényszer	
helyzetben van.	
Ez volt a döntő játszma a budapesti versenynek.	
Colle, aki Capablancával szemben 11 lépésben veszített,	
ebben a partiban a nagy Rubinstein terítette ki és ez	
Rubinsteint az első díjtól fosztotta meg.	
(Analizálta: Dr. Seltz.)	

*

67. sz. feladvány.
Funk J.-tól, Altona.

(Első díjas Chess Amateur.)

Sötét: Ke4, Vb3, Bb4, Fa8, Fb2 gy: c4, c6, e3 és f5 (9).

Világos: Kf7, Vb5, Bd5 és g3, Fc5, Hf4 és g6 gy: d2 (8).

Világos indul és a 2. lépésben mattot ad.

*

64. sz. feladványunk helyes megfejtése: Ka7 b7! Helyesen fejtették meg: Kecskés János, Szt. Kanizsa, Pajin Radivoj, Szt. Moravica, Igali Igalits Szvetozár, Szubotica, Fontányi Ferenc, B. Topola, Dr. Kiss Imre, B. Petrovoszelo, Nagy Pál, Szt. Becsej, Glaser Vilmos, Beograd, Mikes Andor, Noviszad, Heuduska Emánuel, Tovarisevo, Francz Imre, Szombor, Bulovics Klári, Szubotica, Simon Pál, Szombor, Miskovics Ibolyka, Vel. Becskerek, Polacsek József, Szombor, Hertkovics József, B. Petrovoszelo, Kelemen Györgyi, B. Petrovoszelo, Hoffmann Jakab, Beograd, Pecze Ágoston, B. Petrovoszelo, ifj. Keczei Mészáros György, Szentá, Czabafy János, B. Petrovoszelo és Dudás Péter, B. Petrovoszelo.

A könyvjutalmat Fontányi Ferenc, B. Topola nyerte.

*

65. sz. feladványunk helyes megfejtése: 1. Ve8—d7! Helyesen fejtették meg: Goldmann Lajos Noviszad, Bulovics Klári Szubotica, Miskovics Ibolyka Vel. Becskerek, Mikes Andor Noviszad, Czopkó István Szubotica Fontányi Ferenc B. Topola, Czabafy Dezső B. Petrovoszelo, ifj. Szőnyi János Koszovszka Mitrovica, Kelemen Györgyi B. Petrovoszelo, dr. Kiss Imre B. Petrovoszelo, Czabafy János B. Petrovoszelo, Dudás Péter B. Petrovoszelo, Ranz Imre Szombor, Nagy Pál Szt. Becsej, Hoffmann Jakab Beograd, Pecze Ágoston B. Petrovoszelo, Keczei M. György Szentá, Polacsek József Szombor, Hertkovics József B. Palánka, Glaser Vilmos Beograd, Kecskés János Szt. Kanizsa, Pujin M. Radivoj Szt. Moravica.

A könyvjutalmat Czabafy János B. Petrovoszelo nyerte.

*

Mai feladványunk megfejtését december 23-iki rovatunkban közöljük.

SAKKHIREK

A hastingsi karácsonyi versenyek indulói között találjuk dr. Vidmar, Capablanca és Maróczy nagymestereket. A résztvevők között szerepel Takács mester is. A San-Remo-i nagy verseny, amely jelentőségben vetekszik a nyáron lejátszott karlsbad-i versenyyel, január 15-én kezdődik. A verseny résztvevői dr. Aljechin, Ahucs, Canal, Colle, Johner, Maróczy, Mattison, Kmoch Niemzovitsch, Rubinstein, Spielmann, dr. Tartakower, dr. Vidmar, Yates, Monticelli és Romih. A nagy nevek közül csak Capablanca és Bogoljubov hiányzanak. (Dr. Lasker nem említjük, mert ugyátszik, hogy Lasker a nemzetközi nagy versenyektől távol tartja magát.)

A Nizza-i verseny. A San-Remo-i verseny után, február 12-én kezdődik a nizzai nemzetközi torna, amelyen a joszsláv színeket Kosztics Boris fogja képviselni. Kosztics erősen készül a versenyre.

Sakk élet Vel. Kikindán. A Vel. Kikindai Lloydban kebelében sakk alosztály alakult, amely ennek a nemes

játéknak a propagálását tűzte ki céljává. A sakk alosztály meghívta a subotcai Sakk-kört egy városközi versenyre, amelyet, ha a pillanatnyi akadályokat sikerül elhárítani, december 17-én a kikindai Lloydban fognak lejátszani.

ÜZENETEK:

Fontányi Ferenc B. Topola. A 61. sz. feladványt nem kaptuk meg.

Kemenes János Vel. Becskerek: Legközelebb levél megy.

Hoffmann Jakab Beograd. A beküldött feladvány jó, sorát ejtjük.

Polacsek József Szombor. A beküldött feladvány tulságosan egyszerű.

Francz Imre Szombor. A beküldött feladvány nem jó, Vc6-ra is matt áll.

Goldmann Lajos Noviszad. A beküldött megfejtések egy levélben voltak az Ön által szerzett feladvánnyal és így Ön tévedésből kimaradt a megfejtők névsorából. A beküldött feladványt ismét át fogjuk vizsgálni és ha jó, közöljük.

Hamis a mája...

Keserűviz, amelyben hamis a keserűség.

A mézeskalács sohase látott mézet.

Még a méhet is becsapják a hamis mézzel

— Hamis a mája — ezt a kiszólást bátran alkalmazhatjuk mindenfajta májra. Még arra a látszólag valódira is, amit csirke, vagy más baromfi erkölcsi fődözete mellett költünk el.

Mindent hamisítanak. Ételt és italt. Illatot és fényt. Meleget és hideget. Még a mérgeket is hamis mérgekkel pótolják.

A leggyakoribb az ételhamisítás. A kolbászt keményítővel és liszttel preparálják, amitől szép, üde színt kap és a romlott hus elveszti hullá színét Gyakran meg is festik. Nincs az a szép asszony, aki több gondnal ruzsuzná az ajakát, mint egy hentes a kolbászat. Mire a kirakatba kerül: egyenesen enni való... Csak mikor aztán megesszük, áll be a reakció, gyomormegézés, rcsszullét...

A virsliről és a darált husokról ne is beszéljünk. Ellenőrizhetetlen, hogy mit kapunk benne.

Valósággal művészi tökélyre emelkedett a borhamisítás tudománya. Nemcsak a színt, de az ízt is megtévesztően »nemesség« teszik, hogy a legrutinosabb ivó is elragadtatással szürcsöli a hegy levét, amelyről nem is sejt, hogy festett víz. A hamisítókat egyszerű és biztos eszközzel leplezik le.

Egy fehér gyapjuszállal.

A fehér gyapju ugyanis minden festékanyagra reagál és ha a hamis borba áztatják, bizonyos idő múlva felszivja a festéket.

Vizezés helyett inkább csak gyengébb minőséget hcznak forgalomba. Cukrozzák és szesszel vegyítik.

A méhek, ezek a legszorgalmasabb kis mézgyűjtők, bizonyára nem is sejtik, hogy derekas és becsületes munkájuk eredményét, a valódi és tiszta mézet szintén hamisítják. Hogy ne mondjuk: kompromittálják őket. Persze mindenki tudja, hogy a méhecske itt korrektil jár el, őt igazán nem lehet felelősségre vonni. Egy méhnek sohase jutna eszébe ilyesmi. Csak az embereknek.

A méz cukortartalma nyolcvan százalék, míg a forgalomba kerülő olcsóbb mézek kilencvenöt százaléka cukrot tartalmaznak.

A mézcukroknak például, amit a gyerekek olyan boldog örömmel szopegnak, semmi közük sincs a mézhez. Olyannyira, hogy még csak nem is láttak valódi mézet. Közönséges répa, vagy nádcukorból állították elő és mummézzel, amely tisztára kémiai produkció, keverték

— Hogy csudálkoznának a méhek, ha rájőnnének, hogy nemcsak a mézet, de még a méz illatát is hamisítják.

A mézparfümöt — nők ezzel nem igen illatosíthatják magukat — vegyészek állítják elő. Ezzel a parfümmel szagosítják a mézeskalácsosok és cukrászok a süteményeiket. Hivatalos neve: *sulló tenil ecetsav*.

Bármely vegyi laboratóriumban kapható. Ha valakinek az orra alá tartják és az illető behunyt szemmel szívja mellre az illatát, szentül meg lesz győződve róla, hogy mézet szagol.

Még a méheket is belehet csapni vele... Valósággal megrészegednek tőle.

Hogy a bort, a tejet, a mézet hamisítják, az még hagyján De a vizet is hamisítják! Az ásványvizeket, amelyek kvantumban nagy értéket képviselnek, glaubersóval és magnézium sulfáttal vegyítve hozzák forgalomba. A palackon az áll, hogy természetes keserűviz, vagy üde hegyi forrás! De mire a fogyasztóhoz jut, üde pancs lesz belőle.

Mig az élelmiszervizsgálat aránylag könnyen és gyorsan megy, a vizvizsgálat uhaa hetekig, hónapokig tart. Hihetetlenül kényes és komplikált műszerekkel dolgoznak és az analízis henyolult és hosszadalmas.

Egy ilyen ásványvíz elemzésnek az ára is borsos: mintegy tízezer dinárért analizálnak egy liter vizet...

Freud sokkal olcsóbban analizálja a legkomplikáltabb női lelket...

Hát mindent hamisítanak?

Majdnem mindent. Az olajakat is. A napraforgó nem is sejtli, hogy a róla elnevezett olajnak sokszor semmi köze sincs a magvaihoz.

A kávéét seilakkal fényesítik. Valóságban kisüvic-kolják, akár a cipőt, hogy minél észvesztőbben ragyogjon a háziasszonyok szemébe, akiket megtéveszt ez a nagy csillogás és bevásárolnak...

A paprika szintén átmegegy egy kis metamorfózis, mire a fogyasztóhoz kerül.

Az örült paprikát festik, hogy jó mérges képet kapjon, olajozzák, hogy „zsíros” legyen és élénkebb a színe. A paprikahamisítók raffinált izetlen porokat kevernek bele, amik növelik a mennyiséget a minőség rovására.

A jó erős paprikát aztán mikroszkópiál uton lepezcik le. Mig a belekevert zsírt zsírolódó szerekkel vonják ki.

És a keserűvíz keserősége hányszor mesterkelt! Annak a viznek nemrége még semmi baja nem volt, erővel megkeserítették.

Gyakran lepezik le a hamis kakaót és a hamis csokoládét. A kakaó vaj tudvaleg drága és értékes tápszer, ezt a gyárosok kivonják és kókuszszírral pótolják. Így aztán sokszor háromszáz százalékos minőség differenciák fordulnak elő.

A vegyi analízis kegyetlenül lerántja a rossz csokoládéről a leplet.

A hamisító legnagyobb ellensége a vegyész, azonban az is előfordult már — legutóbb Svájcban — hogy a vegyész is a hamisítók szolgálatába állott és ilyenkor már nagyon nehéz a lelepező munkája, mert hisz a vegyész tisztában van az összes eljárásokkal és olyan ügyesen csinálja a dolgát, hogy csak ritkán jönnek a nyitjára.

(—)

Az uraságoktól levetett ruhák titokzatos vándorútja

Marseilles az ócskaruha világkereskedelem központja — A négerok vásárolják meg magas áron az európai ruharoncokat

Hova lesznek a viselt ruhák? Kevesen gondolkoznak ezen a kérdésen, pedig ha az emberek ráérnének, feltűnhetne neki, hogy hová tűnik el nyomtalanul az a sok millió viselt ruha, amit az európai emberek előbb-utóbb kielejteznek ruhatarukból? A jobb módú emberek viselt ruháikat rendszerint alkalmazottaknak ajándékozzák, az egyszerű emberek pedig, ha a ruha nincs már viselhető állapotban, eladják az ószeresnek. Végeredményben előbb-utóbb minden ruha az ószereshez vándorol. Ezeknek a ruháknak egyrésze azután tovább kering a külvárosi forgalomban, nagyrésztük azonban eltűnik. A rongyos, fényes nadrágok, a gomb nélküli, leszakadt zsebé, agyongyűrt kabátok, a hiányzó hátú mellények s egyéb züllött ruhadarabok fantasztikus utakat tesznek meg.

Alig tudja valaki, hogy milyen nagy exporteikk az európai ócska lom. A nagy kikötővárosok ócska ruha-kereskedőit összekötésben állnak külföldi kollégáikkal s tömegesen hozzák az uraságoktól levetett ruharoncokat. Marseilles a központja az ócskaruha világkereskedelemnek. Tonnaszámra vándorolnak Marseillesből az európai ruharomok Afrika felé. Az ócska ruhának megvan a maga határozott utvonala. Marseillesből Algírba és Tuniszba szállítják, innét azután a rojtos nadrágok tömege tevéltan vándorol a homok-sivatagon át Timbuktuha. Itt van Afrika legnagyobb ruhaelosztóhelye. Innét indulnak tovább a karavánok az európai uraságoktól levetett ruhával Szudánba, Kongóba, az Aranypartra és az Elefántcsontpartra. Hajóra is raknak itt rengeteg ruhát és ezek azután a Szezei csatornán át Dakkarba és a szomáli földre vándorolnak. Mindezekben az országokban a négerok veszik meg aránylag elég drágán ezeket a borzalmas ruharoncokat.

Mennél primitívebb a néger, annál nagyobb értéket tulajdonít egy ütött-kopott európai kabátnak vagy kalapnak. Egy német újságíró úrja, hogy afrikai utja során Djibutinban lát s itt megbarátkozott egy idősebb néger nővel. A néger nő barátságá jeléül rendkívül értékes ajándékként akarta megajánlani a német újságírónak: felajánlotta neki egy molyragta, gyűrött, piszkos, gomb nélküli, európai származású férfi-telika-bátot. Ez volt az öreg nő félteve őrzött kincse és ezt ajánlotta fel vendégének. Az európai dendik közül kevesen tudják, hogy előkelő, divatos oxfordnadrágjuk romjai néhány év múlva valamilyen középafrikai néger fiatalember számára hallatlan élményt, pompás születésnap ajándékot és ami legfontosabb, köztiszteltet fognak jelenteni.

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

NEGYEDIK FEJEZET.

1.

Nyájában ragyog a nyári nap, ereje egyre feszül, amint feljebb száll és a sötétké égen nincs egyetlen felhőske sem, a hőség terjed, eláraszt mindent, perzsel és éget, az uton szorult vándor kétségbeesve keres árnyékot, a széna-gyűjtő boldogan forgatja kincsét, amely hamar kalangyába érik, a fiatal halász boldogan nézi, hogy a halak egészen a felszínre jönnek, kis fürge gyíkok boldog telhetetlenséggel lakmároznak, mert feketélik minden szikla, minden napsütött homok a sürgölődő hangyák és bogárkák seregétől, a vízipókok dagadtra híznak a víztől alig ujjnyira merészkedő szunyograjon, viszont a fecskék sebesröptükben éppen az ő kedvükért majdnem a szárnyukkal surolják a víz színét. Gyönyörű, kívánatosan szép az idő, izzadt üstökű arató boldogan veti neki testét a munkának és mégis, valami nyomasztó érzés fog el mindent, az állatok élénk mohósággal keresik a táplálékot, de hangtalanul, még a felröppenő pacsirta is csak felnyíre merészkedik és kurtára fogja kedves dalát, a fürj pitypalatty nélkül surran a vetésben, a fogolyanya aggodalmaskodva csördíti össze csibéit, — vihar lesz. Nem is lesz, már van, hiszen szónál gyorsabban tolakodnak elő a sűrű, hol fekete, hol fehér, ólomsúlyu tarjagos fellegek és egy csattanással: égszakadás, földindulás, szaladj te is paitás...!

Ilyen felhőszakadáshoz hasonlóan csapott le Mátyás Boszniára. Átkelés a Szávan, Rácsa, Tuzla, Doboj várai napok alatt a kezében és két nap Szent Mihály előtt ott táborozott Jajce alatt.

Hasszán bég, ha papucos volt is, értett az időjósáshoz. Az elfoglalt várak, falvak ontották a menekülő törököket, akik Jajce, Klyucs, Travnik, Srbenik falvai mögött kerestek ótalmat. Hasszán tudta, hogy veszedelmek előtt áll, de fatalista volt, mint törökhöz illik és amellett filofózus is, mint illik papucoshoz. Ha feladja a várat, — amint az alváros már az első napon meg is tette az ottani szerb lakosság ujjongó követelésére — akkor bizonyos a selyemzsínór vagy lefejezés, ha ellenben ellenáll, akkor még győzhet is és a bizonytalan jó hasonlíthatatlanul jobb a bizonyos rossznál.

A magyar sereg, megszorodva a szabadulás öröme hozzászegődött bosnyák vitézekkel, rendezkedett az ostromra. Amíg az ágyuk meg a csapatok elhelyezésére a legalkalmasabb pontokat keresték az alvezérek, addig a vidék soha nem látott, álomban sem képzelt szépségében gyönyörködött a király. A Pliva és Vrba összefolyásának, az olózásában félgömb alakú hegyn a rendkívül erős fellegvár, tövében a hatalmas Lukácstorony. A sziklafalon címeres feliratu tábla őrizi a városalapítóHervója és Vnk Jajcsanin sírját, nevezi pedig a nép e helyet Kraljevrebnek. (Királysír.)

A király, a művészelekü, minden szépért lelkesedő Mátyás belső társaságával gyönyörködve járta be az itseni tájat. Órákig ült a sziklán, amellyel szemben husz ölnyi falról zuhan a Pliva az öt elnyelő Vrba és nézte a szinte porzó vizet, amelynek sok milliárdnyi cseppjén vakítóan csillog a szivárványozó napsugár.

Mérföldek hosszán sétált a Pliván felfelé, bámulatos vizeséseinek ezer szépségét mohó, de megértő szemmel itta magába. Elmaradhatatlan tudósai álmétkodva nézték a néhol tóvá szélesedő patak sajátos, az egész világon páratlan növényzetét, katonái minden táborútnél vadkacsát, libát, gémet, szárcsát forgattak a nyáron. Akár vaktában lehetne el a nyíllát, aki megéhezt, olyan hallatlan tömegben hemzsegett a vízi-szárnys. A sziklák sasai gondtalanul éltek magas váraikban, nem kellett órszám keringélmők, hogy zsákmányt leljenek.

Arra is ráért az ostrom alatt a szűkebb udvar urnépe, hogy zergét kergessen a sziklafalon, ám hamarosan alábbhagytak ezzel a mulatsággal, mert Kenéz Péter és Óvári András urakat keményen kipirongatta a király egy elejtett sutaért.

— A lélkére veszi kegyelmek ennek az ártatlan anyának a vérét? Nem lovaghoz, mérsároshoz illendő munka ez! Aki némes lovag, baktok terítsen le vagy térien haza üres tarsollyal. Csiribiri rossz emberek!

Abbahagyta a vadászatot ő maga is, hajnal-tól estig inkább a tábort járta, intézkedett, rendelkezett, siettetett minden munkát, am az ostrommal járt. Legfeljebb, ha már nagyon elfáradt, leheveredett az ezer szigetkével tarka Pliva vadvirágoktól illatos partjára és kedves káplánjával Tacitust vagy Plutarchost olvastatta, amíg fel nem tűnt neki egy szó vagy egy mondat, aminek a helyes magyarázatán órszám elvitakozott, vagy kivitte olasz festőit, témát adott nekik, mutogatta azokat a részeket, amelyek ecset alá valók.

2.

Akármenyire is szerette Hasszán bég az ő két felszabadításra szánt rabszolgáját, mégis nagyon vigyázott, nehogy kárt tehessenek a védelemben. Eleinte szabadon járhattak a várudvaron, csak a kapukhoz nem volt szabad közelíteniük, se a falakra menniük, amikor azonban az ostrom egyre hevesebb, folyton erősödő lett, akkor a török harcosok nagyon morogtak a szabadon járó gyaur rabszolgák és a folyton mellettük kullogó fehér köpek miatt. Voltak ugyan keresztények is a várvédő seregben, de azok nem voltak a magyar király alattvalói, bolgárok, görögök, macedónok voltak, meg a már régen meghódított ószerbiai meg örményországi csapatok. Ezeknek a hűségében sem bíztak tulságosan, de nem is félték az árulástuktól, mert mégis csak jobban kellett félniük a török császár haragjától, mint amennyit várhattak a magyarok győzelmétől. Hát háróltak is ezek tőlük kitelhető vitézséggel, sok támadást visszavertek a sáncokon, de a görögöket kivéve egyöntetűen azon munkálkodtak, hogy gyengítsék a vár erejét. Valóságban pocskolták a puskaort és az élelmet. A görögöket nem avatták be, azokban senki sem bízott, se a török, se a keresztény kényyszerhadak. Végre is alvezérei tanácsára elzáratta Hasszán Pérót és Nenádovicsot, de nem börtönbe, hanem egy szűk kis udvarra, amelyknek az egyik oldalát kétőles bástya fal zárta el, más kettő tűzfal volt, a negyedik pedig Hasszán bég lakása. Innen ablak is nyílt az udvarra, ajtó is.

Az ostrom második hetében társat kapott a két fogoly: nevetős, örökké jókedvű fiatal magyart dobott be egy szerezsen az ajtón, hatalmas rugással pöndörítve oda amazokhoz: teket Allah!

A váratlan vendég csak nevetett.

— Jössz te még az én uccámba ördöggképmása...

A néger becsapta az ajtót, rátoita a reteszt, cmezek pedig megkezdték a barátkozást.

— Gábor diák vagyok Váradról. A király követségbe kiüldött, hogy felkérjem a várat, aztán ehol-e, ez a kutyafejű így fogadja a vendéget. Először le akart nyakaztatni, de azután megmagyaráztam neki, hogy tízezer török fejet ígért a magamé helyett a király, pedig az egy se illelék az én vállamra. De erre nem is gondolt a nagyhasu, csak megvakarta a nyakát, — hogy a kardom mulasztotta volna el inkább a viskésztését! — azután ledobott ide. Hát tik?

Amazoknak bőven volt beszélőablók, de valamennyiüknek egyült alt volt ennivalójuk. Egre szükültek az adagok, végre Nenádovics, amikor a bég fegyverhordozója kinézett a szűk ablakon, felkiáltott hozzá:

— Talán bizony azt akarjátok, hogy éhen vesszünk?

Amaz törökösen bölintgatott, jelelvén, hogy: nem.

— Hát akkor miért adtok étel helyett csak kóstolót?

Sugva, kezét a szája elé téve felelt a török:

— Mert nincs...

(Folytatása következik.)

LIFKA MOZI

Hétfő, kedd, szerda, csak 3 napig

Nagy premier
Metro zsurnal

Pompás aktualitások a világ minden tájáról

Maurice Decobra
világhírű regényének filmváltozata

Hálókocsik angyala

Szereplők:

Lady Dianna Wynham . . . Claude France
 Seliman herceg Olaf Fjord
 Varaşkin, orsz. ügyvivő . . . Boris de Fast
 Muravjev asszony, a kedvese Mary Serta

Lady Dianna Wylham viharos életet élt ezért el is nevezték a Hálókocsik angyalának, mert úgy változtatta kedveseit, mint a Wagon sleeping igazgatósága az ágyneműt. A nyugtalan véri asszonynak tetszett Seliman herceg és alkalmazta. Lady Dianna vagyona a Ruber-cég részvényeiből állott, kik örökös koncessziót kaptak a georgiai petróleummezők kiaknázására. Ezért Berlinbe az orosz külügyminisztériumba küldte Selimant, hogy utlevelet szerezzen Szovjetországba. Varaskin a berlini ügyvivő az engedélyt és utlevelet megígérte, ha Lady Dianna személyesen megy el érte. Az apró szerelmekhez szokot proletárt izgatta a szeszélyes főúri hölgy hófehér teste, de Muravjev Irena asszony Varaskin titkárnője bosszút esküdt Lady Dianna ellen. Eközben a Lady Berlinbe érkezett, ahol Varaskin tudomásra adta, hogy milyen feltételekkel hajlandó a koncessziót megadni. Lady Dianna nem válogatott, személt előtt az arannyá változott petróleummezők lebegtek. Seliman Oroszországba utazott és a vonaton megismerkedett Klárával, egy kémmővel, kit szerelmi csapdának küldtek ki ellene. Seliman a veszélyek ellenére is elérkezett Oroszországba, ahova Murevjeva asszony zsarnoki keze kinyul. Seliman herceg a cseka bűzös pincébe kerül és alkalma volt Muravjeva asszony bosszujáról gondolkodni. A legválogatottabb kegyetlenséget eszelték ki ellene, míg végre vakmerő módon sikerült neki megszökni. Segélytérő szikratáviratát egy hajó a Fekete-tengeren felveszi és a herceg a hajóra kerül. Itt legnagyobb meglepődésére elvált feleségét Griseldát találja.

Seliman Cannesben pihenni ki az izgalmakat, egy napon táviratot kap Lady Diannától Skóciából, hogy rögtön menjen oda. Seliman megérkezik a kastélyba és az asszonyt lesújtva találja. Lady Dianna elmondta, hogy az orosz delegátus eltűnt és a petróleummezők kiaknázásáról szóló koncesszió még mindig nincs meg. A Hálókocsik angyala vagyon és gazdagság nélkül nem tud élni és inkább meghal mint visszaessen a szegénységbe . . .

Egy napon Varaskin a féltékenységek ördögétől hajtva szintén Skóciába érkezett. . . Lady Diannát akarja látni . . . a vetélytársát . . .

Néhány óra múlva valóban megérkezik Muravjeva is és nyitva talál minden ajtót és kedvesét Lady Diannánál . . . Revolvért ránt elő Lady Diannára szegezi, de ebben a pillanatban egy súlyos tárgy repül feléje, amely kiüti kezéből a fegyvert. Varaskin felkapja a revolvért és agyonlövő Muravjevát . . .

Két hét száll el . . . A pályaudvaron boldog mosollyal az ajkán utrakészen áll Lady Dianna. . . Utazik . . . Hova? Maga se tudja . . . nyugtalan vére hajtja. Egy utolsó csók Selimannak, aztán elrobog a vonat viszi az asszonyt . . . a Hálókocsik angyalát . . .

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbolygott jellegű leveleket továbbítunk.
 Kérdések-bölcsekkhez válaszöllyeg mellékiendő

FOGLALKOZÁS

Perfekt szobalányt keresek. Bizonyítványokkal ellátott ajánlatok megbízható jellegre a kiadóba küldendők. 14216

Üzlet kockázat nélküli Bizományosokat keresünk, akik a híres »Monori Mag« főzék- és virágmagok színes tasakjait árusítani hajlandók. — Felvilágosítással Szolgál Bednárz kerteszet, Stara Kanjiža 11187

VÉTEL-ELADÁS

Gyapjúfonalat kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállít Karl Prelog, Ljubljana, Gospodska ulica 3. 12128

Kátránypapir, börtelődő, parafás falszigetelőmező és vasperenda bármilyen méret raktárról kapható. — Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Babaklinika, mindenféle babajavítást olcsón és azonnal elkészít. Pašičeva ul. 6. 13562

Jégszekrény, 2 ajtós, kevésbé használt és 2 méteres márványtetős pult vagy asztal megvételre keresetik. Balog Lina, Subotica. 14404

20%-os koronabónok eladását-vételét a legelőnyösebben közvetítjük. 7%-os állami kötvényeket, 2½%-os ratna šteta kötvényeket vásárolunk. Subotici Kereskedelmi és Iparbank (a vasúti parkkal szemben). 14367

Háromtonnás Austro-Daimler és egy személy Ford, valamint egy Ford-motor, kitűnő állapotban, olcsón eladó. Megtekinthető Weisz Simon, Szombor, Konjovičeva ulica 18. 14309

Tüzifa, koks és szén legelőnyösebben kapható Schlanger fatelepeán, Skotus Viator 82, Raičeva 9. Telefon 6-48. 13691

6 engedéllyel rendelkező tenyészállat, tarka bikák, eladó. Peter Bajer, Apatin, Adlergasse Nr. 1570. 14373

20%-os koronabónokat legmagasabb áron vásárol Pučka Štedionica, Osijek. 13629

KÜLÖNFÉLE

Ha romjától szabadulni akar, használja a világ-szerte elismert póstyáni iszapot. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 11070

ZSÁR

PONYVA
ZSINEG

legelőcsöbban
AVRAM SCHIFF
zsák- és ponyva-
köleszőnőnél

AFRIK, LŐSZÓR
és LÓTAKARÓK

gyári lerakata
HEVEDEREK
TÖMLŐK stb.

NOVISAD Telefon: 2403

Fiók: Beograd-Sava

Kérjen árajánlatot!

100 kgr. étkezési
burgonya
100 dinár

Nojcesek Géza cégnél
Subotica 2745

Ha gallérját, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje 445

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

VÁROSI MOZI

Vasárnap, Hétfő, Kedd, Szerda
Kettős műsor

Az élet joga

Szabad-e az anyának önszéből szerencsétlenné tenni gyermekét?

Főszereplők:

Madge Bellamy és Barry Norton
a Négy ördög főszereplője.Eredeti ének- és zenébetétek ugyanezen beszélő filmből
KONRAH Saba beszélő készülék

KI A TETTESE?

REX BELL harcol a saját jó hírért és egy szép leányért
FOX PROGRAM

GELATINE

legjobb márká - legelőcsöbbar áron

KEMIKALIJA, NOVISZAD

Arse Teodoroviča ulica 7.

FIGYELEM!

Az állami osztálysorsjáték 19 ik sorsjátékának 1. osztályára szóló sorsjegyek szétküldését december 6-án megkezdtem.

Ajánlatos a rendeléseket már most feladni.

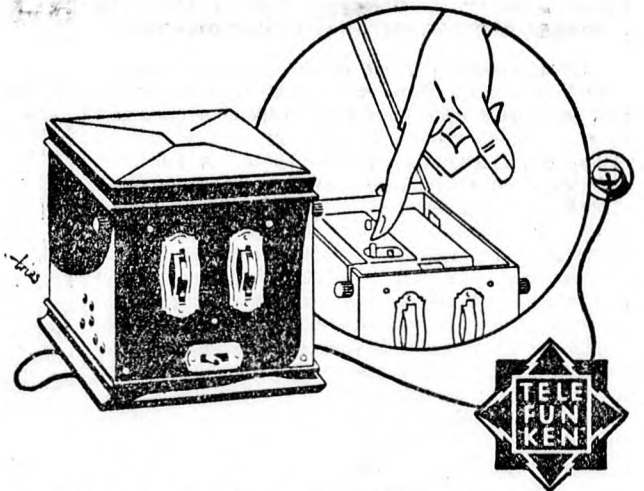
A sorsjegyek árai:

kettős egész	200 dinár
egész sorsjegy	100 "
fél sorsjegy	50 "
negyed sorsjegy	25 "

A rendeléseket a beérkezés napján elintézem. Magyar nyelvre lefordítom. A sorsjegyek átvétel alkalmával fizetendő postaköltségek a társaság útján. Posta díjtól mentes mindenféle díjtól.

Novak M. Bužarski sorsjegyárúsító
Beograd, Drinčičeva ulica 29. 14259

Csak egy gombnyomás!

Az új 3 csöves városi hálózati készülék árnyékolt-rácsú végerősítő csövel

TELEFUNKEN 30 W

a helyi adón kívül a környező állomásokat is magasan antenna nélkül veszi. Tökéletes reprodukció! 7 1/2 oktáv terjedelemben. Legelőcsöbbar kezelés: Háromszoros hullámátkapcsoló. Gramofónlemezek elektromos átvitele.

Ára csövekkel együtt 3,500 dinár.

Minden célnak és minden pénztárcának egy-egy megfelelő TELEFUNKEN-KÉSZÜLÉK

TELEFUNKEN

A legrégibb tapasztalat.

A legmodernebb konstrukció.

Képviselők minden nagyobb városban

Ismerető prospektusokat ingyen és bérmentve küld:

Jugoslavensko Siemens A. D. Beograd, Kralja Aleksandra ul. 8.